наша свабода

№36 ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

30 ЧЭРВЕНЯ 2000 года ПЯТНІЦА

Адрас: 220123, г.Мінск, а/я 103

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

«Да 2025 года на Зямлі не павінна застацца ніводнай дыктатуры»

Аддзел інфармацыі

Такую задачу сфармулявалі ўдзельнікі міжнароднага «Форуму за дэмакратыю», які праходзіў у Варшаве 25–27 чэрвеня. У склад дэлегацыі ад аб'яднанай беларускай апазіцыі на гэты форум уваходзілі вядомыя, у тым ліку Людміла Гразнова, Анатоль Лябедзька, Вінцук Вячорка, Зміцер Бандарэнка, Ніна Стужынская. На прэс-канферэнцыі яны падзяліліся з журналістамі вынікамі сваіх сустрэчаў з дзяржсакратаром ЗША Мадлен Олбрайт і вядомым фінансістам Джорджам Сорасам.

Фота Ул.ШЛАПАКА

Як зазначыў старшыня АГП А.Лябедзька, сустрэча са спадарыняй Олбрайт і яе ацэнка пазіцыяў дэмакратычных сілаў Беларусі з'явіліся істотным перыядам у гісторыі сучаснай Беларусі. Па ягоных словах, у бягучы момант дэмакратычная грамадскасць Беларусі абапіраецца «на абедзве нагі за акіянам», маючы на ўвазе падтрымку Кангрэса ЗША і «вось зараз асабіста дзяржаўнага сакратара гэтай краіны». Старшыня БНФ Вінцук Вячорка ад сябе дадаў, што канструкцыя бывае ўстойлівай толькі тады, калі яна стаіць на трох нагах, таму жыццёва неабходна атрымаць падтрымку еўрапейскіх дэмакратычных структураў. Трэба зазначыць, што на варшаўскай канферэнцыі прысутнічала каля ста міністраў замежных справаў, з якіх шмат хто жадаў, але так і не здолеў, сустрэцца з Олбрайт. У сувязі з гэтым паказальная яе згода сустрэцца з прадстаўнікамі аб'яднанай беларускай апазіцыі. Падчас размовы бакі абмеркавалі палітычную сітуацыю ў Беларусі і немагчымасць прызнання Злучанымі Штатамі і Еўропай восеньскіх выбараў у беларускі парламент пры існуючых умовах. У сваю чаргу Мадлен Олбрайт заўважыла, што на фоне раз'яднанай сербскай апазіцыі іх калегі з Беларусі ўяўляюць з сябе аб'яднаную палітычную сілу.

Што тычыцца Джорджа Сораса, дык трэба адзначыць, што замест афіцыйных трыццаці хвілінаў, якія фінансіст аддае на такога кшталту сустрэчы, размова з палітыкамі з Беларусі цягнулася каля дзвюх гадзінаў. ▶

Заканчэнне на стар.3

Масква слязам Лукашэнкі не верыць

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

У Маскве мінулым аўторкам адбыўся чарговы саміт беларускага кіраўніка Аляксандра Лукашэнкі з расійскім прэзідэнтам Уладзімірам Пуціным, а таксама сустрэча прэм'ераў Уладзіміра Ярмошына з Міхаілам Касьянавым і старшыняў палат парламентаў дзвюх дзяржаваў. Афіцыйна гэтае мерапрыемства насіла назву «паседжанне Вышэйшага дзяржаўнага Савета саюзнай дзяржавы».

Перабольшванне відавочнае, бо ніякай саюзнай дзяржавы яшчэ няма, ёсць толькі прага пэўных палітыкаў да зліцця насуперак канстытуцыям абедзвюх краінаў. Даўно было бачна, што бакі пераследуюць выключна карысліваы мэты, прыкрываючы свае дзеянні рыторыкай пра славянскую дружбу і сяброўства. Апошні саміт – чарговае таму пацверджанне.

Што дасягнута на гэты раз у Маскве? Беларускія ўлады рапартуюць, што ўдалося разгледзець усе пытанні парадку дня.

А вось інтанацыі расійскага боку куды больш стрыманыя. Расійскія СМІ спасылаюцца на У.Пуціна, які выказаў незадаволенасць структурай саюзнай дзяржавы і адзначыў, што «не хуткасцю і аб'ёмам паперавых патокаў, а рэальнымі справамі» вызначаецца існаванне дзяржавы. Таксама расійскі прэзідэнт канстатаваў розніцу поглядаў на пытанні знешняй палітыкі – гэта прагучала яўным дысанансам прамове Аляксандра Лукашэнкі, які запэўніваў, што «разыходжанняў лініяў у знешняй палітыцы... у нас пакуль з Расіяй няма».

Гэтыя супярэчлівасці і далі большасці аглядальнікаў падставы казаць, што паразуменне паміж А.Лукашэнкам і У.Пуціным не знойдзенае. Звяртаецца ўвага на тое, што сустрэчы адпачатку быў зададзены канфрантацыйны характар – беларускага лідэра сустракаў у аэрапорце нават не расійскі прэм'ер, а міністр эканамічнага развіцця і гандлю Расіі Герман Грэф, вядомы як новы рэфарматар эканомікі Расіі. Гэтым парушэннем пратакола А.Лукашэнку безумоўна зняважылі, але галоўнае – далі зразумець, што цяпер яму давядзецца мець справы з маладымі і жорсткімі прагматыкамі.

Пасля гэткага «халоднага душу» адбылася сапраўдная баня – размова тэт-а-тэт з У.Пуціным. Па звестках з Крамля, А.Лукашэнка чарговы раз прасіў у кіраўніка Расіі грашовай дапамогі, выказваючы незадаволенасць тым, што апошнім часам Расія «заціскае» свайго саюзніка па ўсіх пазіцыях – і крэдытаў не дае, і цэны на паліва павысіла, і ад нашага бартэра адмаўляецца. У якасці аргумента на карысць далейшай фінансавай дапамогі Мінску зноў была выкарыстаная ідэя сумеснай 300-тысячнай вайсковай групоўкі.

Але, па звестках, усе спробы разжаліць расійскага манарха аказаліся марнымі. Новых грошай, акрамя тых, што прадугледжаны куртатым «саюзным бюджэтам», Масква не абяцала, а вось Лукашэнку прапанавана падмацаваць свае словы пра братэрства рэальнымі справамі – шырэй адчыніць дзверы беларускіх прадпрыемстваў для расійскага капіталу і ўвогуле хутчэй прыстасоўваць беларускую эканоміку да расійскай.

Што ж тычыцца сумеснай вайсковай групоўкі, то яна без заявы Лукашэнкі нікуды не дзенецца. Бо Беларусь даўно, як на ігле, сядзіць на датацыях Расіі і самастойна сваё войска ўтрымліваць не зможа. Не выключана, што А.Лукашэнка атрымаў ад У.Пуціна вымову і па гэтым пытанні. Ва ўсякім разе ні расійскі, ні беларускі бакі пра групоўку ў выніковай інфармацыі пра сустрэчу не згадваюць. ■

ГАРАЧАЯ ЛІНІЯ

■ **Сёння завяршаецца трохдзённы рабочы візіт прэм'ер-міністра Беларусі Уладзіміра Ярмошына ў Швейцарыю.** Там праходзіла 24-я адмысловая сесія Генеральнай Асамблеі ААН. ААНаўскія мерапрыемствы – бадай адзіныя сустрэчы на Захадзе, на якія запрашаюць афіцыйных беларускіх прадстаўнікоў. У.Ярмошын у сваім выступе сканцэнтраваўся на тэме Чарнобыля і падзякаваў замежным дабрадзеям за дапамогу пацярпелым ад аварыі на ЧАЭС.

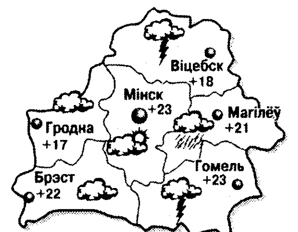
■ **4-6 ліпеня адбудзецца сустрэча кіраўнікоў памежных ведамстваў Беларусі, Расіі і Украіны. Ініцыятарам сустрэчы быў украінскі бок.** На ёй мяркуецца падвесці вынікі самай буйной за апошнія гады сумеснай аперацыі «Рубеж-2000». Як паведаміў начальнік галоўнага штаба памежных войскаў Украіны генерал-палкоўнік Павел Шышолін, у ходзе гэтай аперацыі больш за 300 разоў спыняліся спробы незаконнага правозу тавараў па-за пунктамі пропуску. На мяжы было канфіскавана больш за 70 тонаў кантрабандных паліўна-змазачных матэрыялаў, больш за 100.000 пачак цыгарэтаў, сотні адзінак зброі, 1,2 кілаграма гераіну.

■ **Мінскі гарадскі савет прыняў рашэнне аб змяненні межаў двух раёнаў Мінска – Фрунзенскага і Цэнтральнага.** Рашэнне прынятае ў сувязі з дысбалансам паміж тэрыторыямі і колькасцю насельніцтва ў гэтых раёнах сталіцы. Сёння ў Цэнтральным раёне пражывае 67 тысяч гараджанаў, у Фрунзенскім – 350 тысяч. «Яблыкам раздору» паміж адміністрацыямі раёнаў былі, галоўным чынам, завод халадзільнікаў і шэраг меншых прадпрыемстваў. Канкрэтныя меры па рэалізацыі рашэння Мінгарсавета сталічная мэрыя падрыхтуе на працягу некалькіх месяцаў.

Наступны нумар газеты выйдзе ў сераду, 5 ліпеня

НАДВОР'Е НА ЗАЎТРА

Віцебск +18
Мінск +23
Магілёў +21
Гродна +17
Гомель +23
Брэст +22

Курс наяўнага долара на «чорным рынку» 980

ВС рэкамендуе не ісці на выбары

Рыгор БУЯН

1 ліпеня ў штаб-кватэры БНФ Вярхоўны Савет 13-га склікання праводзіць парламенцкія слуханні з удзелам палітычных партыяў. На парадку дня стаяць два пытанні: палітычная сітуацыя ў Беларусі і сацыяльна-эканамічнае становішча ў краіне.

Напярэдадні падзеі намеснік старшыні ВС Генадзь Цярэня прадказаў вынікі гэтых слуханняў: «У Беларусі адбываецца паглыбленне канстытуцыйнага, палітычнага і сацыяльна-эканамічнага крызісу. Гэтую пазіцыю ўжо сфармуляваў прэзідыум парламента напачатку чэрвеня, і мы, хутчэй за ўсё, прыйдзем менавіта да гэтай высновы».

Нагадаем, што пасля заканчэння тэрміну прэзідэнцкіх паўнамоцтваў 20 ліпеня 1999 года Вярхоўны Савет застаецца адзіным легітымным органам улады ў Беларусі – нягледзячы на ягоны «разгон» у лістападзе 1996 года.

Парламент збіраецца і дзеля таго, каб вызначыцца – ісці на парламенцкія выбары ці не. Трэба ўлічваць, што ўлады практычна не выканалі чатыры патрабаванні для прызнання выбараў свабоднымі, справядлівымі і дэмакратычнымі: вяртанне парламенту ўладных функцыяў, дэмакратызацыя выбарчага заканадаўства, доступ апазіцыі да дзяржаўных СМІ і спыненне крымінальнага пераследу па палітычных матывах. Адзінае, што было зроблена, – дэкаратыўныя змены ў Выбарчы кодэкс. А яшчэ напачатку чэрвеня прэзідыум ВС вырашыў, што калі дэмакратычныя патрабаванні не будуць выкананыя, то «прэзідыум ВС лічыць удзел у выбарах немагчымым».

Такім чынам, 1 ліпеня ВС, відавочна, будзе рэкамендаваць (прымаць катэгарычныя рашэнні на парламенцкіх слуханнях нельга) не браць удзелу ў восеньскіх выбарах. ■

Даплаты за Чарнобыль

Савет міністраў Беларусі ўстанавіў новыя памеры дапамогаў і даплатаў, прадугледжаных законам «Аб сацыяльнай абароне грамадзянаў, якія пацярпелі ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС».

У пастанове вызначаныя новыя памеры штомесячнай грашовай дапамогі на кожнага члена сям'і, штомесячнай фіксаванай даплаты працуючым грамадзянам, непрацуючым пенсіянерам, студэнтам і навучэнцам. Мінімальны памер дапамогаў і даплатаў — 208 рублёў (ранейшы складаў 202 рублі) — прадугледжаны зараз для атрымальнікаў дапамогаў, якія жывуць у зоне з перыядычным радыяцыйным кантролем; максімальны — 2.863 рублі (ранейшы — 2.426 рублёў) – для працуючых асобаў, якія жывуць у зоне эвакуацыі. Як і раней — 564 рублі – складае штомесячная фіксаваная даплата работнікам, занятым у зоне пражывання з перыядычным радыяцыйным кантролем і на тэрыторыях, не забруджаных радыенуклідамі, пры пастаяннай магутнасці дозы знешняга выпраменьвання на рабочым месцы больш за 50 мікрарэнтген у гадзіну. ■

Стратная гарэлка

Алесь ШМЯЛЁЎ

Гарэлка – прадукт, які звычайна прыносіць найбольшы прыбытак дзяржаве, – становіцца стратнай. Як паведамляюць кіраўнікі беларускіх лікёра-гарэлачных заводаў, ім становіцца яе нявыгадна выпрабляць, бо з адной пляшкі гарэлкі яны маюць 200 рублёў стратаў.

Фота IREX/ProMedia

У прыёмнай дырэктара мінскага лікёра-гарэлачнага завода «Крышталь» нас запэўнілі, што, нягледзячы на нерэнтабельнасць вытворчасці, вытворчасць гарэлкі не спыніцца і будзе працягнута, праўда, у крыху зменшаных аб'ёмах. Але ж некаторыя іншыя заводы ўжо спыніліся. У прыватнасці, гэта датычыць Гродзенскага і Віцебскага лікёра-гарэлачных заводаў. А Брэсцкі лікёра-гарэлачны закрыўся на капітальны рамонт і рэканструкцыю.

Крызіс у гарэлачнай вытворчасці з'явіўся з-за непад'ёмнага для беларускіх прадпрыемстваў акцызу на этылавы спірт, з якога і вырабляецца гарэлка. Сёння дзяржава бярэ ў бюджэт з кожнага літра спірту 6 еўра, што ў перакладзе на пляшку 40-градуснай гарэлкі складае 738 рублёў. Між тым адпускны кошт той жа пляшкі складае 1.100 рублёў.

Калі ўлічыць вытворчыя выдаткі, то ў выніку выпуск робіцца поўнасцю стратным. А падвышаць адпускны кошт таксама немагчыма, бо продаж апошнім часам і так знізіўся. Выйсцем з такога становішча кіраўніцтвы прадпрыемстваў лічаць зніжэнне кошту акцызу як мінімум да 5 еўра. ■

«Славянскі базар» патрабуе асцярожнасці

Леанід СІМАНАЎ

Дзяржаўтаінспекцыя заклікала жыхароў і гасцей Віцебска ў перыяд фестывалю «Славянскі базар» (з 3 па 11 ліпеня) устрымлівацца ад руху на аўтамабілях праз цэнтральную частку горада. Вадзіцелі папярэджаныя, што за дзве гадзіны да пачатку фестывальных мерапрыемстваў рух транспарту ў бліжэйшыя дні, прылеглай да Летняга амфітэатра, будзе закрыты.

Такія экстраардынарныя меры бяспекі прадпрымаюцца ў сувязі з трагедыяй, што адбылася падчас папярэдняга фестывалю — летась 24 ліпеня. Тады ў групу моладзі, якая выйшла з Летняга амфітэатра, урэзаўся аўтамабіль з п'яным угоншчыкам за рулём. 6 чалавек былі цяжка траўмаваныя. ■

ЭКАНОМІКА

Настаўнікі засталіся без грошай

Вольга АНЦЫПОВІЧ

Дзяржава вінаватая настаўнікам больш за 6 мільярдаў рублёў. Кожны дзень запазычанасць па заробках і адпускных падвышаецца.

Пра гэта паведаміла старшыня цэнтральнага камітэта беларускага прафсаюза працаўнікоў адукацыі і навукі Тамара Чобатава. Калі па стане на пачатак месяца запазычанасць настаўнікам па выплаце заработнай платы за травень і чэрвень, а таксама адпускных складала 5,8 мільярда рублёў, то цяпер агульная сума запазычанасці ўзрасла да 6,4 мільярда рублёў.

Чакаецца, што становішча яшчэ пагоршыцца ў бліжэйшыя дні, калі большасць настаўнікаў пойдзе ў адпачынак. Хутчэй за ўсё, адпускныя ім прыйдзецца атрымліваць часткамі. Найбольш складаная сітуацыя назіраецца ў Магілёўскай і Гомельскай абласцях, аднак пэўныя праблемы існуюць амаль ва ўсіх рэгіёнах. Больш-менш спраўна разлічваюцца з настаўнікамі толькі ў Мінску.

За апошнія дзесяць гадоў упершыню запазычанасць дасягнула пагражаючых памераў, сцвярджае Т.Чобатава, але складанасці з выплатамі настаўнікам узнікалі і летась.

Тым часам чыноўнікі міністэрства адукацыі адмаўляюцца прызнаць існаванне гэтай праблемы. Супрацоўнікі аддзела працы і заработнай платы міністэрства адукацыі сцвярджаюць, што запазычанасць пастаянна ліквідуецца, адпускныя настаўнікам выплачваюцца своечасова і ў поўным памеры. Толькі ў Гомельскай вобласці, па рашэнні аблвыканкама, будзе адбывацца памесячная выплата адпускных. ■

Набліжаюцца «заробкавыя бунты»

Рыгор БУЯН

Найгоршая за апошнія два гады сітуацыя з нявыплатай заробкаў літаральна па ўсіх галінах гаспадаркі вядзе да «заробкавых бунтаў» – гэтая думка чырвонай ніткай праходзіла на паседжанні прэзідыума Федэрацыі прафсаюзаў Беларускай (ФПБ) 28 чэрвеня. У бліжэйшыя тыдні мае быць распрацаваная тактыка выбівання даўгоў.

Пра катастрафічнасць сітуацыі лепш за ўсё гавораць лічбы. Агульная сума запазычанасці па заробках у краіне толькі на 31 траўня склала 17,6 мільярда рублёў – у параўнанні з красавіком даўгі выраслі на 38%. Гэта самы высокі ўзровень запазычанасці, зарэгістраваны за апошнія два гады, прычым па ўсіх галінах народнай гаспадаркі.

Сумнае лідэрства па запазычанасці ў фондзе заработнай платы трымаюць прадпрыемствы і арганізацыі Мінскай вобласці – 18,8%, ці 3,9 мільярда рублёў; не на шмат адстаюць Брэстчына, Магілёўшчына ды Гродзеншчына. Сярод галінаў гаспадаркі па запазычанасці з 64,8% першынствуе сельская гаспадарка: у калгасах гэты паказчык складае 96,8%, у саўгасах – 55,4%.

Апошнімі тыднямі сітуацыя яшчэ больш ускладнілася: у адукацыі, да прыкладу, па стане на 23 чэрвеня, дасягнула 6.381 мільёна рублёў – супраць 2,6 мільёна ў траўні.

У сувязі з тым кіраўніцтва ФПБ прапануе ўраду не пазней як у ліпені зрабіць усё магчымае для своечасовай выплаты заробкаў і пагашэння запазычанасці, а сваім спецыялістам у двухтыднёвы тэрмін ФПБ даручыў выпрацаваць тактыку выбівання даўгоў.

Аднак грошай у дзяржавы, улічваючы сумы, убуханыя ў пасяўную кампанію, няма. Гэта азначае, што «заробкавыя бунты» не за гарамі. ■

Гарвыканкам – на лаве падсудных

Сяргей МАКСІМОВІЧ

У Ленінскім раённым судзе г.Гродна адбыўся папярэдні разгляд іску газеты «Рэпарцёр» супраць гарадскіх уладаў. Галоўны рэдактар «Рэпарцёра» Анджэй Пісальнік звярнуўся ў суд, каб абскардзіць адмову гарвыканкама зарэгістраваць газету. Гродзенскія ўлады не жадаюць прызнаваць яе юрыдычны адрас ні ў прыватнай кватэры, ні ў офісе.

Кіраўнік праваабарончага цэнтра пры Беларускай асацыяцыі журналістаў Міхаіл Пастухоў адмыслова прыехаў у Гродна, каб аказаць калегам дапамогу ў вядзенні справы. На думку М.Пастухова, старшыню Гродзенскага гарвыканкама Анатоля Пашкевіча можна прыцягнуць да адміністратыўнай адказнасці – бо ён сваімі дзеяннямі перашкаджае заснаванню газеты. За гэта прадугледжаны штраф у памеры ад 10 да 50 мінімальных заробкаў.

Суддзя Аляксандр Дзядзель пасля знаёмства са справай вырашыў перадаць яе ў Гаспадарчы суд. Міхаіл Пастухоў, у сваю чаргу, заявіў, што гэта будзе супярэчыць беларускаму заканадаўству. ■

Малады Фронт чакаюць змены?

Вольга ГАРТНАЯ

1 ліпеня ў Мінску адбудзецца трэці Сойм маладзёжнай арганізацыі Беларускага Народнага Фронту. На ёй можа адбыцца змена лідэра МФ – Паўла Севярынца, які стаяў на чале арганізацыі ад самага яе заснавання ў 1997 годзе. Пра свой намер балатавацца на пасаду старшыні заявіў цяперашні намеснік П.Севярынца, былы палітычны вязень Аляксей Шыдлоўскі.

Да такой сітуацыі прывяло непаразуменне паміж маладзёнамі, выкліканае захапленнем Паўла Севярынца рэлігійнымі ідэямі і ягоным імкненнем надаць арганізацыі рысы рэлігійнай суполкі. Далёка не ўсе сябры Маладога Фронту падзяляюць такія падыходы. Апаненты П.Севярынца сцвярджаюць, што МФ, створаны ў 1997 годзе як свецкая арганізацыя, з-за дзеянняў ягонага старшыні пачаў набываць дагматычна-хрысціянскія рысы, і гэта прывяло да масавага сыходу моладзі з арганізацыі. ■

Віннікава жыве ў Англіі

Алесь ПАЎЛОВІЧ

Кіраўніцтва паліцыі Вялікабрытаніі, славуты Скотланд-Ярд пацвердзіў беларускаму бюро Інтэрпола, што былая старшыня Нацбанка Беларусі Тамара Віннікава пражывае ў Англіі. Пра гэта ўчора паведаміў Леанід Глухоўскі, намеснік міністра ўнутраных справаў Беларусі. Паводле ягоных словаў, у беларускіх следчых даўно не заставалася сумневу адносна месцазнаходжання Т.Віннікавай, аднак іх спыняла маўчанне афіцыйных асобаў Вялікабрытаніі. Цяпер рукі ў тых, хто збіраецца прыцягнуць былую банкірку да адказнасці, развязаныя. «Безумоўна, будуць прадпрынятыя ўсе патрэбныя захады, каб улады Вялікабрытаніі выдалі Тамару Віннікаву, супраць якой узбуджаная крымінальная справа», – заявіў намеснік міністра ўнутраных справаў Леанід Глухоўскі.

Нагадаем, што ў красавіку мінулага года Тамара Віннікава знікла са сваёй мінскай кватэры, дзе жыла пад аховай спецслужбаў пасля вызвалення з следчага ізалятара КДБ. Сакрэт гэтага фантастычнага знікнення дагэтуль невядомы. Увосень мінулага года былая банкірка нечакана з'явілася ў Лондане, адкуль рэгулярна давала інтэрв'ю незалежным СМІ. Яна не аднойчы заяўляла пра розныя грахі беларускіх кіраўнікоў, але так і не прадставіла важкія доказы гэтых абвінавачванняў. ■

Новая серыя гістарычнай прозы

Кірэй МАНУЙЛАЎ

У недзяржаўным выдавецтве «Беллітфонд» рыхтуюць кніжную серыю «Беларускі гістарычны раман». Ужо сёлета мяркуецца выдаць два тамы. Першым будзе раман Уладзіміра Караткевіча «Хрыстос прызямліўся ў Гародні». Выхад кнігі плануецца ўвосень – да 70-х угодкаў (26 лістапада) з дня нараджэння пісьменніка. Якая кніга будзе выдадзеная наступнай, пакуль невядома. Тэба думаць, гістарычная проза Уладзіміра Арлова ці Вольгі Іпатавай, ці Вітаўта Чаропкі, ці Леаніда Дайнекі.

Адначасова «Беллітфонд» распрацоўвае канцэпцыю серыйнага выдання альбомаў беларускіх мастакоў. ■

«Да 2025 года на Зямлі не павінна застацца ніводнай дыктатуры»

Заканчэнне. Пачатак на стар.1

Сораса асабліва цікавілі палітычныя працэсы ў Расіі і Беларусі. Ён назваў Беларусь у ліку гэтак званых «перааранутых дыктатураў», дзе фармальна існуюць усе інстытуты дэмакратычнага грамадства, у той час як рэальная ўлада сканцэнтраваная ў адных руках.

Наступным этапам для аб'яднанай беларускай апазіцыі, на думку Анатоля Лябедзькі, можа стаць удзел у чарговай сесіі Парламенцкай Асамблеі АБСЕ, якая пройдзе ў Бухарэсце 6-10 ліпеня. Беларуская апазіцыя разлічвае прадставіць на разгляд Асамблеі некаторыя папраўкі да рэзалюцыі Адрыяна Северына і спадзяецца на іх далейшае зацвярджэнне большасцю галасоў. Зрабіць гэта, па ягоных словах, будзе не так і проста, бо ў Бухарэсце беларусам будзе супрацьстаяць прадстаўнічая расійская дэлегацыя на чале са спікерам Дзяржаўнай Думы Генадзем Селязнёвым.

Ніжэй падаецца скарочаны тэкст Варшаўскай Дэкларацыі, прынятай удзельнікамі «Сусветнага Форума за дэмакратыю»:

Варшаўская Дэкларацыя Да Дэмакратычнай Супольнасці

Усе правы чалавека – грамадзянскія, культурныя, эканамічныя, палітычныя і грамадскія – будуць падтрымлівацца і ахоўвацца згодна з Усеагульнай Дэкларацыяй Правоў Чалавека і іншымі адпаведнымі дакументамі па правах чалавека.

Дэмакратычная супольнасць пацвярджае сваю прыхільнасць да агульных дзеянняў на карысць замацавання і распаўсюджвання дэмакратыі, але разумее, што яе ўдзельніцы знаходзяцца на розных прыступках развіцця дэмакратыі.

Мы будзем супрацоўнічаць з мэтай кансалідавання і замацавання дэмакратычных інстытутаў з павагай да суверэнітэту і неўмяшальніцтвам ва ўнутраныя справы. Нашай мэтай з'яўляецца падтрымка агульнага прызнання дэмакратычных каштоўнасцяў і стандартаў.

Мы будзем выклікаць цікаўнасць палітычных лідэраў да талерантнасці і кампрамісаў, якія замацоўваюць дэмакратычную сістэму, і да падтрымкі плюралізму. Мы не прымаем рэлігійную і этнічную нянавісць, гвалт і іншыя формы экстрэмізму. Мы таксама будзем падтрымліваць грамадзянскую супольнасць, у прыватнасці, жаночыя арганізацыі, няўрадавыя арганізацыі, прафсаюзы працоўных і прадпрымальнікаў, а таксама незалежныя СМІ. Мы будзем дапамагаць у падтрымцы міжурадавых і міжасабовых кантактаў, а таксама грамадзянскай адукацыі.

Мы будзем супрацоўнічаць з адпаведнымі міжнароднымі інстытутамі і арганізацыямі, грамадзянскай супольнасцю і ўрадамі з мэтай каардынацыі развіцця новых дэмакратычных супольнасцяў, якія толькі ствараюцца.

Мы разумеем тую вагу, якую нашыя грамадзяне надаюць паляпшэнню ўмоваў жыцця. Разумеем таксама, што ўзаемна моцныя дэмакратычныя працэсы спрыяюць дасягненню стабільнага эканамічнага росту. З гэтай мэтай мы будзем старацца аказваць адзін аднаму ўзаемную падтрымку ў працэсе грамадскага і эканамічнага развіцця. ■

Кангрэс дэмакратычных сілаў: перашкодаў няма

Аляксей СТАЎСКІ

Паслязаўтра а дзевятай гадзіне раніцы ў Палацы культуры ТАА «Сукно» распачне сваю працу чацвёрты Кангрэс дэмакратычных сілаў.

У ім возьмуць удзел асноўныя дэмакратычныя партыі, рухі, арганізацыі, прафсаюзы і прадстаўнікі інтэлігенцыі. Вырашана таксама, што дэпутаты Вярхоўнага Савета 12-га і 13-га скліканняў будуць аўтаматычна з'яўляцца дэлегатамі Кангрэса дэмакратычных сілаў Беларусі. Агулам у кангрэсе будуць удзельнічаць больш за 900 дэлегатаў.

Плануецца, што на ім будзе прынятая рэзалюцыя па наступных пытаннях: стаўленне дэмакратычных сілаў Беларусі да магчымых парламенцкіх і прэзідэнцкіх выбараў, падтрымка Усебеларускага з'езда за незалежнасць, стварэнне рэгіянальных каардынацыйных радаў дэмакратычных сілаў.

Свой удзел у мерапрыемстве пацвердзілі амаль усе запрошаныя, за выключэннем Кансерватыўна-хрысціянскай партыі БНФ Зянона Пазьняка. Сам Пазьняк даслаў на адрас беларускіх дэмакратычных партыяў абшырны факс, у якім абвінавачаў іх лідэраў у тым, што яны дзейнічаюць на карысць рэжыму.

Старшыня аргкамітэта па правядзенні Кангрэса дэмакратычных сілаў Юры Хадыка паведаміў, што для правядзення КДС няма ніякіх перашкодаў. ■

Камітэт па друку памыліўся...

Рыгор БУЯН

Дзяржаўны камітэт па друку адмяніў абодва папярэджанні, вынесеныя «Беларускай деловой газете» 29 траўня. Як мы ўжо паведамлялі, ведамства Міхаіла Падгайнага ўгледзела «распальванне нацыянальнай нецярпімасці» ў артыкуле Сямёна Букчына «Кадзіш над Біркенаў», надрукаваным «БДГ» 15 лютага, і ў адказе на яго намесніка старшыні Саюза палякаў Тадэвуша Малевіча; такую ж крамолу Дзяржкамдрук «знайшоў» і ў лісце чытача Марата Урублеўскага «Мы не статак баранаў» ад 7 сакавіка. Наяўнасць двух папярэджанняў за "злоўжыванне свабодай масавай інфармацыі" на працягу года стварае фармальную падставу для закрыцця газеты праз суд.

Аднак нечакана стала вядома, што Дзяржкамдрук адклікаў свае папярэджанні. Цікава, што гэта было зроблена ў атмасферы глыбокай таямнічасці. Каментаваць апошнія падзеі адмовіліся як у «БДГ», так і ў Дзяржкамдруку. Бакі, так бы мовіць, дамовіліся палюбоўна, а пра сапраўдныя прычыны такой «любові» можна толькі здагадвацца. ■

Фота IREX/ProMedia

Камунальныя рабочыя вывешваюць транспарант са словамі «Приветствуем президента республики Молдова» побач з плошчай Перамогі ў Мінску.

Беларускі доктар Пётр Лучынскі

Юрась ВЯЧКА

Доктараў у Беларускім дзяржаўным універсітэце стала больш. Сёння на Вучоным савеце БДУ прэзідэнту Малдовы Пятру Лучынскаму будзе прысвоена званне *Doctor Honoris Causa*. Так беларускія вучоныя адзначылі ягоныя заслугі «за вялікі ўклад у развіццё сацыялагічнай навукі і ўмацаванне дружбы і супрацоўніцтва паміж народамі Беларусі і Малдовы».

Першы афіцыйны візіт прэзідэнта Малдовы ў Беларусь пачаўся ўчора і мае на мэце правядзенне перамоваў па ўсталяванні двухбаковага супрацоўніцтва. За два дні П.Лучынскі і малдоўская дэлегацыя правялі шэраг сустрэчаў. За зачыненымі дзвярыма сустрэліся кіраўнікі абедзвюх дзяржаваў, потым дэлегацыі правялі перамовы ў пашыраным складзе. Бакі падпісалі сумесныя дакументы, сярод якіх асноўны – гэта міжурадавае пагадненне аб гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве паміж Беларуссю і Малдовай на перыяд да 2009 года і праграма дзеянняў па ягонай рэалізацыі.

Малдова з'яўляецца адным з асноўных гандлёвых партнёраў нашай краіны: па аб'ёме тавараабароту яна займае чацвёртае месца сярод краінаў СНД пасля Расіі, Украіны і Казахстана. Летась узаемны тавараабарот склаў каля 70 мільёнаў долараў ЗША. ■

Бясконцыя здымкі «Моманту ісціны»

Кірэй МАНУЙЛАЎ

Міністэрства культуры і рэжысёр Міхаіл Пташук працягваюць завіхацца над замоўленым Аляксандрам Лукашэнкам «шэдэўрам» – фільмам «Момант ісціны». Прычым ужо другі раз адкладваецца запланаваная прэм'ера. 3 ліпеня, на Дзень вызвалення Беларусі, яе не будзе – як не было і ў Дзень Перамогі 9 траўня. Яшчэ трэба даздымаць некаторыя лакальныя эпізоды, потым усё агучваць і перазапісаць з розных магні[illegible]ных стужак на адну. Карацей, працы хопіць да Новага года.

Мы папрасілі Міхаіла Пташука пракаментаваць бягучы здымачны працэс, але атрымалі адмову. Маўляў, «усякія брыдкасці» пра яго пісалі ў папярэдніх публікацыях наконт «Моманту ісціны». Але абвяргаць таксама нічога не стаў. Нядобразычліўцы рэжысёра сцвярджаюць, што нібыта ў міністэрстве культуры М.Пташуку ўжо год як забаранілі даваць інтэрв'ю. А можа, нашыя «брыдкасці» адпавядаюць рэчаіснасці? ■

Наступление Владимира Путина

Виталий ПОРТНИКОВ (Москва)

За последние годы, кажется, не было более скучной темы, чем встречи президентов стран Содружества. Вначале во всем этом был еще какой-то географический вкус: президенты, как пожилые бедуины, мотались из столицы в столицу, и очень интересно было сравнивать порядок проведения саммита в Ашгабаде с саммитом в Ташкенте или в Киеве. Но состояние здоровья Бориса Ельцина оборвало традицию разъездов, президенты стали все чаще встречаться в Кремле.

Последний интересный саммит СНГ был в Кишиневе: тогда президенты накинулись на Бориса Ельцина, упрекая его в разноскоростной интеграции, особых условиях для любимчиков и т.п. Взбешенный Ельцин – впервые за долгие годы мы видели его таким энергичным – бросил саммит и побежал к журналистам. Жаловаться. Через полчаса после неожиданного свидания с Ельциным мы уже беседовали с разъезжающимися президентами, не скрывавшими: СНГ нужно коренным образом реформировать.

Никаких реформ, конечно же, не произошло: СНГ не реформируемо по сути. Убедившись, что Россию, избравшую путь формирования вассальных отношений с теми, кто на таковые отношения рассчитывает, и никаких — со всеми остальными, президенты быстро остыли, СНГ не интересовались.

На прошлом саммите СНГ, когда Владимир Путин был еще и.о.президента России, коллеги Ельцина, еще не оправившиеся до конца от происшедших в Москве потрясений, собрались за чаем у Бориса Николаевича, и патриарх уговорил их провозгласить Владимира Владимировича председательствующим на совете глав государств досрочно.

На этом саммите соглашаться пришлось уже совсем с другим. Стало ясно, что новое российское руководство стремится использовать Содружество скорее как пропагандистский инструмент, что за неимением большой зоны влияния оно хочет само себя убедить, что такая зона есть. Потому-то президенты и вынуждены были подписывать заявление о необходимости придерживаться Договора по ПРО. Российские дипломаты в кулуарах Совета министров иностранных дел настойчиво объясняли, что это очень важно, ведь теперь на переговорах в Вашингтоне Россия будет выступать от имени 12 государств. Действительно — жутко важно! Если США не учтут российской или французской позиции, то призыв Киргизии отрезвит их всенепременно! Следующее решение — антитеррористический центр. Это из юморески о том, что когда нечто охраняешь — это и имеешь. Этот саммит, кажется, готовили в Совете безопасности...

Зону свободной торговли, естественно, не создали — это вам не антитеррористическим центром пугать. Зато Виктор Ющенко был весь в белом, когда говорил о необходимости ее создания на фоне молчащих коллег-премьеров. Чтобы не произошло подобной же истории с Леонидом Кучмой, Владимир Путин пригласил украинского президента поговорить перед началом саммита.

Вот тут мы и подошли к самому интересному. Потому что можно сколько угодно иронизировать по поводу коллективных решений саммита, но суть отнюдь не в них. А именно во встречах Владимира Путина с гостями один на один. Судя по всему, это и есть новая концепция СНГовской внешней политики Москвы. Во время двухсторонних встреч российский президент оказывает на коллег серьезнейшее влияние, используя имеющиеся у него в распоряжении рычаги. Именно так, а не на многосторонних посиделках, и куется российская зона влияния.

Отчетливо вырисовываются три группы стран. Первая — это государства, отчетливо зависимые от Москвы, в которых вся политика строится на консультациях с Россией, в которых благополучие элит зависит от Москвы. Это, например, Белоруссия. Или Таджикистан. Вторая группа стран — государства, барахтающиеся между российским влиянием и отказом от него. Узбекистан — вот весьма неплохой пример. И, наконец, третья группа — страны, независимые от России, способные соглашаться с ней, когда им это выгодно. Это Туркмения. Или Азербайджан. Украина сейчас — на пути от третьей группы ко второй. Сейчас — это не последние несколько месяцев, а последние несколько лет. Через достаточно недолгое время нам может стать ой как некомфортно. Можно спрогнозировать, что двусторонняя дипломатия может быть вполне успешной, потому что Россия — наступает, а мы — обороняемся. Остается только рассчитывать на то, что в ближайшее время Владимир Путин, наступающий сейчас, кажется, на всех фронтах, столкнется с таким количеством внутренних проблем, что ему будет просто не до нас... ■

Спецслужбы сачылі за жалобай

Алесь ШМЯЛЁЎ

У Мядзелі Мінскай вобласці 25 чэрвеня адзначалі сумную гадавіну. Менавіта ў гэты дзень сорак дзевяць гадоў таму супрацоўнікі сталінскага НКУС расстралялі без суда і следства ўсіх вязняў, у тым ліку і «палітычных».

У той час Масква даслала ў Беларусь загад – ачысціць турмы і дэпартаваць з Заходняй Беларусі ў Сібір усіх зняволеных. Але нкусаўцы не паспявалі выканаць загад Цэнтра, таму вырашылі праблему запоўненых турмаў вельмі радыкальным шляхам – расстралялі ўсіх «ворагаў народа». Сярод тых, хто загінуў у той дзень у Мядзелі, было шмат палонных грамадзянаў Польшчы.

Апошнія гады нашчадкі расстраляных тады людзей, у тым ліку і палякі, прыязджаюць на месца гібелі сваіх родных. Звычайна мясцовыя ўлады не выказва[illegible]кага незадавальнення гэ[illegible]жалобнымі сходамі.

А[illegible]к сёлета мерапрыемст[illegible]чакана зацікавіліся бела[illegible] спецслужбы, якія дасылалі[illegible] мерапрыемства свайго апаратара. Акрамя таго, у раёне месца правядзення сходу згрупавалася пэўная колькасць міліцыянтаў.

Акрамя родных загінулых вязняў, удзел у жалобе прымалі хлопцы, якія называюць сябе сябрамі патрыятычна-спартыўнага клуба «Край». І калі яны дружна падышлі да апаратара і запыталі, з чаго б гэта яму закарцела паздымаць, міліцыянты, якія ахоўвалі яго, вырашылі, што магчыма «будуць біць». Яны звярнуліся па дапамогу да свайго непасрэднага начальніка, маёра з Мядзельскага РАУСа, які пачаў палохаць хлопцаў выклікам АМАПа. «Краёўцы» вырашылі не ствараць непатрэбных канфліктаў. ■

ПОНЕДЕЛЬНИК • 3 ИЮЛЯ

07.00 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Резонанс.
09.00 Новости.
09.10 **«Я РОДОМ ИЗ ДЕТСТВА»**. Худ. фильм режиссера В.Турова.
10.40 «Не смолкает песня ветеранов». Народный хор «Спадчына» Дворца культуры Белсовпрофа.
11.00 Новости. Специальный выпуск.
11.35 К Дню Республики. «Сделано в Беларуси».
12.15 «Минск на рубеже эпох». Видеофильм.
12.25 Поет ансамбль народной музыки «Бяседа».
12.50 «Моя столица». Видеозарисовка.
13.00 Новости. Специальный выпуск.
13.30 К Дню Республики. «Сфера».
14.10 Теленавигатор.
14.30 «Наши песни». Авторская программа Анатолия Ярмоленко.
15.00 Новости. Специальный выпуск.
15.30 «Моя война». Телеочерк о кинооператоре киностудии «Беларусьфильм» Венедикте Орлове и кинорежиссере Михаиле Пташуке.
15.40 **«ВОЗЬМУ ТВОЮ БОЛЬ»**. Худ. фильм.
17.10 «Премьера». ТО «Телефильм» представляет: док. фильм «Последний из группы «Джек».
18.00 Новости. Специальный выпуск.
18.30 **«САД»**. Худ. фильм режиссера В.Четверикова.
19.55 «Все цветы июля». Беларусь фестивальная.
21.00 Панорама.
22.05 Народная комедия **«БЕЛЫЕ РОСЫ»**.
23.30 Третий тайм.

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.40 Новости.
8.15 «Вавилонская башня». Сериал.
9.20 Поле чудес.
10.20 Веселые истории в журнале «Ералаш».
10.30 Сериал «Лето наших надежд».
13.30 Программа «Вместе».
14.20 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.40 Звездный час.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня». Сериал.
17.30 Банка комиксов.
18.00 Погода.
18.05 Олег Даль в детективе **«ЧЕЛОВЕК, КОТОРЫЙ СОМНЕВАЕТСЯ»**.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время. Информационный канал.
21.00 Сериал «Секретные материалы» («X-files»).
21.55 Взгляд.
22.40 Ночной детектив. Сериал «Майк Хаммер: Беспечный игрок».
23.55 «Паранормальные явления. Закрытое досье».

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
8.30 «Ну, погоди!» Мультсериал.
8.45 «Черный пират». Мультсериал (Италия).
9.10 «Цыганка». Сериал.
10.05 «Санта-Барбара». Сериал.
15.40 Телеспецназ.
16.35 На здоровье!
17.20 Комедийный телесериал «Монахини в бегах».
18.25 «Круглая дата». Борис Хмельницкий.
19.40 Прогноз погоды.
19.50 «Дикий ангел». Сериал.
21.35 Дежурная часть.
22.35 «Финал после финала». Лучшие моменты Чемпионата Европы по футболу-2000.
0.10 Прогноз погоды.

7.00 Программа передач.
7.05, 11.00, 13.30, 17.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.20 После новостей...
7.40 Детский сеанс. **«БЕЛЯНОЧКА И РОЗОЧКА»**. Худ. фильм (К/ст. «Дефа»).
8.45 Э.Григ. «Норвежские танцы».
9.00 «Письма о добром и прекрасном». Док. фильм.
10.00 «Дом актера». Дмитрий Брусникин.
10.40 «Женщины у моря». Сериал (Франция, 1988). 6-я серия.
11.40 Короткометражные художественные фильмы.
12.40 «Стрела времени». Док. фильм.
13.45 Кино - детям. «Жил-был хомяк». Сериал.
14.10 Концерт лауреатов Ш.Международного конкурса им. Ф.Шопена.
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Подарок для самого слабого», «Ежик в тумане». Мультфильмы.
15.30 «На крыше с Автором». Программа Р.Фокина.
15.55 Ф.Рабле. «Гаргантюа и Пантагрюэль». Исполняет А.Калягин.
16.40 «Женщины у моря». Сериал (Франция, 1988). 6-я серия.
17.40 «Мир авиации». Тележурнал.
18.05 Д.Шостакович. Концерт №1 для ф-но с оркестром.
18.30 Былое в лицах. «Романс Колчака».
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 «Вилли Вупер». Мультсериал (США).
19.50 К юбилею А.Эфроса. «Фантазия». Фильм-спектакль по мотивам повести И.С.Тургенева «Вешние воды». Запись 1976 г.
21.00 После новостей...
21.20 **«ЕДИНОЖДЫ СОЛГАВ»**. Худ. фильм («Ленфильм», 1987).
23.20 Программа передач.

5.00 Сегодня утром.
5.15, 6.15, 7.15 Спорт, погода.
5.20, 6.20 Криминал.
5.35, 6.50 Карданный вал.
5.50, 7.20 Впрок.
6.35, 7.45 Мультфильм.
7.55 Час сериала. Елена Яковлева в детективе «Каменская». «Не мешайте палачу». Фильм 8-й.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич» (США).
11.25 Вчера в итогах.
12.45 Куклы.
13.30 Криминал. «Чистосердечное признание».
14.00 Сериал «Новый путь в Индию». 1-я серия (Франция).
15.35 Премьера НТВ. Мир приключений и фантастики. Супербоевик «Смертельная битва». 1-я серия (США).
16.30 Впрок.
16.40 Футбольный клуб.
17.40 Криминал.
18.35 Наше кино. Ирина Селезнева, Игорь Костолевский, Любовь Полищук и Александр Филиппенко в фильме **«ИГРА ВООБРАЖЕНИЯ»**.
19.55 Совершенно секретно. Информация к размышлению.
21.45 Час сериала. Чак Норрис в боевике «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 Теннис. Уимблдонский турнир.

5.50 Вставай!
6.00 День за днем.
7.40 Дорожный патруль. Сводка за неделю.
8.00, 14.00, 19.00, 21.55 Новости.
8.10 Кинотеатр ТВ-6. М.Хемингуэй в фильме **«МАЛЕНЬКИЕ МУЖЧИНЫ»**.
10.00 ЦитаДЕНЬ.
10.05 «Телемагазин в Минске».
10.25 Мультфильмы «Ладушки, ладушки», «Котенок».
10.35 «Телемагазин в Минске».
11.05 «Катастрофы недели».
12.00 День за днем.
14.15 «Телемагазин в Минске».
14.25 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.20 «Отдохнем».
15.30 «Телемагазин в Минске».
16.05 «Про любовь».
16.35 Юмористический сериал «Дежурная аптека II».
17.15 Дорожный патруль. Сводка за неделю.
17.30 Юмористическая программа «Амба-ТВ».
18.00 Сериал «Морская полиция». «На том конце».
19.30 «Вы очевидец».
20.25 Сериал «Возвращение Шерлока Холмса».
21.40 Дорожный патруль.
22.15 Кинотеатр ТВ-6. Комедия **«ХЭППИ - ЭНД»**.
23.45 Диск-канал.
0.20 Дорожный патруль.

ВТОРНИК • 4 ИЮЛЯ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.10 Документальный экран. «Серафим».
08.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.00 Новости.
09.15 Детский экран. **«ПО СЕКРЕТУ ВСЕМУ СВЕТУ»**. Худ. фильм. 1-я серия.
10.15 Мультфильмы.
10.45 Премьера песни.
11.00 Новости.
11.10 «Все мои дети». Сериал.
11.55 «Музыка без границ». Музыкально-информационная программа.
12.25 Третий тайм.
13.00 Новости.
13.10 «Земляки». По страницам прошлых передач.
14.10 Туробъектив. Путешествия, встречи, отдых.
14.30 Бездельник.
15.00 Новости.
15.15 Детский экран. **«СЕРОМАНЕЦ»**. Худ. фильм.
16.40 Документальный экран. «Поймать ветер».
17.00 Новости.
17.15 Греко-римская борьба. Чемпионат Беларуси.
17.50 Док.сериал «Исторические расследования». Фильм «Последнее путешествие Гоголя» (Россия).
18.30 Международные спортивные новости.
18.45 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
19.00 Новости.
19.15 Ток-шоу «Будни».
20.00 «Все мои дети». Сериал.
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Д.Айронс в драме **«КИТАЙСКАЯ ШКАТУЛКА»**.
23.35 Королевская охота.
00.05 Новости.
00.15 Криминальная хроника.

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.55 Новости.
8.15 «Вавилонская башня». Сериал.
9.15 Пока все дома.
9.50 Колесо истории.
10.30 Сериал «Лето наших надежд».
13.30 Программа «Вместе».
14.20 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.40 Царь горы.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня». Сериал.
17.30 Комедия «Дачная поездка сержанта Цыбули».
19.00 Погода.
19.05 Жди меня.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Николь Кидман в приключенческом сериале «Бангкок Хилтон».
22.00 Эдвард Радзинский. «Нерон. Время Антихриста». Часть 1-я.
23.10 «Служба новостей». Сериал.

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
8.30 «Ну, погоди!» Мультсериал.
8.45 «Черный пират». Мультсериал (Италия).
9.15 «Цыганка». Сериал.
10.05 «Санта-Барбара». Сериал.
15.40 Телеспецназ.
16.35 На здоровье!
17.20 Комедийный телесериал «Монахини в бегах».
18.25 Гараж.
19.40 Прогноз погоды.
19.50 «Дикий ангел». Сериал.
21.35 Дежурная часть.
22.35 Время кино. Премьера. Орнелла Мути, Фэй Данауэй, Сильвия Кристель и Ричард Чемберлен в фильме **«КАЗАНОВА»**.
0.45 Дневник фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
0.55 Прогноз погоды.

7.00 Программа передач.
7.05, 11.30, 13.30, 17.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.20 После новостей...
7.40 **«СУМАСШЕДШАЯ ЛЮБОВЬ»**. Худ. фильм (Франция, 1980).
9.40 «Беларусь. Круглый год», «Атарская лука». Документальные фильмы.
10.10 «Поэзия и правда жизни. С.Дягилев». Часть 1-я.
10.40 «Женщины у моря». Сериал (Франция, 1988). 7-я серия.
11.40 Н.Долинина. «Разные люди». Телеспектакль. 5-я серия. «Леонид Волков».
13.00 Музыка на века.
13.45 Кино - детям. «Жил-был хомяк». Сериал.
14.10 «Веселая карусель». Мультипликационный фильм.
14.20 «Окно». Авторская программа В.Качана.
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Возвращение с Олимпа». Мультфильм.
15.30 Три века с германской истории. «Великий курфюрст Фридрих Вильгельм Бранденбургский». Док. фильм.
16.00 Счастливое искусство А.Волочковой.
16.40 «Женщины у моря». Сериал (Франция, 1988). 7-я серия.
17.40 «Ноу-хау». Тележурнал.
17.55 «Воспоминания о серебряном веке». «Читаем А.Демидова.
18.35 Мария Максакова.
19.20 Вечерняя сказка.
19.50 Фильмы В.Косаковского. «Лосев». Док. фильм.
20.45 После новостей...
21.05 **«СУМАСШЕДШАЯ ЛЮБОВЬ»**. Худ. фильм (Франция, 1980).
23.20 Программа передач.

5.00 Сегодня утром.
5.15, 6.15, 7.15 Спорт, погода.
5.20, 6.20 Криминал.
5.35, 6.50 Карданный вал.
5.50, 7.20 Впрок.
6.35, 7.45 Мультфильм.
7.55 Сериал. Боевик. «Крутой Уокер: правосудие по-техасски» (США).
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич» (США).
11.25 Наше кино. Леонид Быков в комедии **«МАКСИМ ПЕРЕПЕЛИЦА»**.
13.30 Дог-шоу «Я и моя собака».
14.00 Сериал «Новый путь в Индию». (Франция).
15.35 Премьера НТВ. Мир приключений и фантастики. Супербоевик «Смертельная битва» (США).
16.30 Впрок.
16.40 Сериал «Она написала убийство» (США).
17.40 Криминал.
18.40 Мир кино. Дональд Плезенс в приключенческом фильме **«СОКРОВИЩА АМАЗОНКИ»**.
20.20 «Один день». Программа К.Набутова.
21.45 Час сериала. Чак Норрис в боевике «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 Теннис. Уимблдонский турнир.

5.50 Вставай!
6.00 День за днем.
7.45 Дорожный патруль.
8.00, 14.00, 19.00, 21.55 Новости.
8.10 Кинотеатр ТВ-6. Триллер **«ПОДНЕВОЛЬНЫЕ ЖЕРТВЫ»**.
9.55 ЦитаДЕНЬ.
10.00 Сериал «Возвращение Шерлока Холмса». «Нога дьявола».
11.00 Сериал «Морская полиция». «На том конце».
12.00 День за днем.
14.15 «Телемагазин в Минске».
14.25 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.20 «Отдохнем».
15.35 «Ле-go-go» с Ильей Легостаевым.
16.10 «Своя игра».
16.40 Юмористический сериал «Дежурная аптека II».
17.20 Дорожный патруль.
17.30 Юмористическая программа «Бис».
18.00 Сериал «Морская полиция». «Несчастный случай».
19.30 СВ-шоу. Саша Айвазов.
20.25 Сериал «Возвращение Шерлока Холмса». «В сиреневой сторожке».
21.40 Дорожный патруль.
22.15 Кинотеатр ТВ-6. Эротический фильм **«КИТАЙСКИЙ ШОКОЛАД»**.
0.00 Диск-канал.
0.35 Дорожный патруль.
0.45 Юмористический сериал «Дежурная аптека II».

СРЕДА • 5 ИЮЛЯ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.05 «Сегодня с вами...» Дмитрий Ванеев.
08.30 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
08.45 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
09.00 Новости.
09.10 Детский экран. **«ПО СЕКРЕТУ ВСЕМУ СВЕТУ»**. Худ. фильм. 2-я серия.
10.10 Королевская охота.
10.40 Компьютерный полигон.
11.00 Новости.
11.15 «Все мои дети». Сериал.
11.55 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
12.10 Ток-шоу «Будни».
13.00 Новости.
13.15 Видимо-невидимо.
14.25 Ток-шоу «Карамболь» с участием Дмитрия Маликова.
15.00 Новости.
15.15 Сериал для детей. «Таинственный мир Алекс Мак-2» (Англия-Германия).
15.40 Мультфильмы.
16.05 **«НА ДАЧЕ»**. Короткометражный худ. фильм по рассказу А.П.Чехова.
16.35 Чемпионат мира по мотокроссу на мотоциклах с колясками.
17.00 Новости.
17.10 Документальный экран. «Баллада про Свитязь».
17.30 «Макаенка,9».
18.00 «Наши песни». Авторская программа А.Ярмоленко.
18.30 Международные спортивные новости.
18.45 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
19.00 Новости.
19.15 Лотерея «Толока».
19.25 «Все мои дети». Сериал.
20.10 Колыбельная.
20.30 Панорама.
21.00 Торжественное открытие Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000». «Славянская семья планеты».
24.00 Новости.
00.10 Криминальная хроника.

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.00 Новости.
8.15 «Вавилонская башня». Сериал.
9.15 Здоровье.
9.50 Жди меня.
10.30 Сериал «Лето наших надежд».
13.30 Программа «Вместе».
14.20 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.40 Зов джунглей.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня». Сериал.
17.30 Веселые истории в журнале «Ералаш».
17.40 Шон Коннери в боевике **«ЧУЖАЯ ТЕРРИТОРИЯ»**.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Приключенческий сериал «Бангкок Хилтон».
22.00 Эдвард Радзинский. «Нерон. Время Антихриста». Часть 2-я.
23.15 «Служба новостей». Сериал.

7.00, 8.00, 16.00, 19.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
8.30 «Ну, погоди!» Мультсериал.
8.45 «Черный пират». Мультсериал (Италия).
9.15 «Цыганка». Сериал.
10.05 «Санта-Барбара». Сериал.
15.40 Телеспецназ.
16.30 Николай Добрынин, Александр Феклистов, Геннадий Назаров в телесериале «Короли российского сыска». Фильм 1-й.
17.25 Комедийный телесериал «Монахини в бегах».
18.25 Сам себе режиссер.
19.40 Прогноз погоды.
19.50 «Дикий ангел». Сериал.
21.35 Дежурная часть.
22.30 Мужчина и женщина.
23.20 Время кино. Джессика Ланж в фильме **«МУЖЧИНЫ НЕ УХОДЯТ»** (США).
1.15 Дневник фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».

9.00 Программа передач.
9.05 «Досье на генерала Власова». Док. фильм.
10.05 «Поэзия и правда жизни. С.Дягилев». Часть 2-я.
10.35 «Женщины у моря». Сериал. 8-я серия.
11.30, 13.30, 17.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
11.40 Н.Долинина. «Разные люди». Телеспектакль. 6-я серия. «Зинаида Бағляева».
12.45 Концерт-вальс.
13.45 Кино - детям. «Жил-был хомяк». Сериал.
14.10 «Веселая карусель». Мультипликационный фильм.
14.20 «Окно». А.Панкратов-Черный. Авторская программа В.Качана.
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Прометей». «Тигренок на подсолнухе». Мультипликационные фильмы.
15.40 Три века германской истории. «Фридрих II Великий, прусский король». Док. фильм (Германия).
16.05 «Мой Эрмитаж». Екатерина Вторая. Авторская программа М.Пиотровского.
16.30 «Женщины у моря». Сериал. 8-я серия.
17.40 «Университетские встречи». Академик РАН Игорь Кон.
18.05 «Соло и тутти». С.Рахманинов. Концерт №3 для фортепиано с оркестром.
18.55 «Времена не выбирают». Федор Хитрук.
19.20 Вечерняя сказка.
19.50 Фильмы В.Косаковского. «Беловы». Док. фильм.
20.50 После новостей...
21.10 **«ДЕВЯТЬ ДНЕЙ ОДНОГО ГОДА»**. Худ. фильм.

5.00 Сегодня утром.
5.15, 6.15, 7.15 Спорт, погода.
5.20, 6.20 Криминал.
5.35, 6.50 Карданный вал.
5.50, 7.20 Впрок.
6.35, 7.45 Мультфильм.
7.55 Сериал. Боевик. «Крутой Уокер: правосудие по-техасски» (США).
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич» (США).
11.30 Наше кино. Олег Борисов, Ия Саввина, Людмила Гурченко и Елена Соловей в фильме **«ДНЕВНИК ДИРЕКТОРА ШКОЛЫ»**.
13.30 Без рецепта.
14.00 Сериал «Новый путь в Индию» (Франция).
15.35 Премьера НТВ. Супербоевик «Смертельная битва» (США).
16.30 Впрок.
16.40 Сериал «Она написала убийство» (США).
17.40 Криминал.
18.40 Мир кино. Оливье Гринер в приключенческом боевике **«МАРС»** (США).
20.20 Криминальная Россия.
21.45 Час сериала. Чак Норрис в боевике «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 Уимблдонский турнир.

5.50 Вставай!
6.00 День за днем.
7.45 Дорожный патруль.
8.00, 14.00, 19.00, 21.55 Новости.
8.10 Кинотеатр ТВ-6. А. Ширвиндт, М. Державин в комедии **«БАБНИК»**.
9.30 «Телемагазин в Минске».
9.55 ЦитаДЕНЬ.
10.00 Сериал «Возвращение Шерлока Холмса».
11.00 Сериал «Морская полиция». «Несчастный случай».
12.00 День за днем.
14.15 «Телемагазин в Минске».
14.25 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.20 «Отдохнем».
15.30 «Формула здоровья».
15.40 «Телемагазин в Минске».
16.15 «Без вопросов...».
16.45 Сериал «Дежурная аптека II».
17.20 Дорожный патруль..
17.30 «Наши любимые животные».
18.00 Сериал «Морская полиция». «Любовные игры».
19.30 Ток-шоу «Я - сама».
20.30 Сериал «Возвращение Шерлока Холмса».
21.40 Дорожный патруль.
22.15 Кинотеатр ТВ-6. **«ВОЛЧОНОК»**.
23.55 Диск-канал.
0.30 Дорожный патруль.
0.40 Сериал «Дежурная аптека II».

ЧЕТВЕРГ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.10 Документальный экран. «Янка Купала».
08.30 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
08.45 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
09.00 Новости.
09.10 Детский экран. **«МСТИТЕЛИ ИЗ 2-ГО «В», «МОЙ ДРУГ КНОПИК, КОТОРЫЙ ЗНАЕТ ВСЕ»**. Короткометражные худ. фильмы.
09.55 Мультиклуб.
10.25 Зорная ростань.
11.00 Новости.
11.15 «Все мои дети». Сериал.
11.55 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
12.10 «Наши песни». Авторская программа А.Ярмоленко.
12.40 Наш край.
13.00 Новости.
13.15 Дневной сеанс. И.Смоктуновский в экранизации трагедии В.Шекспира **«ГАМЛЕТ»**. 1-я серия.
14.35 Хоккейная лига.
15.00 Новости.
15.15 Сериал для детей. «Таинственный мир Алекс Мак-2» (Англия-Германия).
15.40 «Доктор Айболит». Мультфильмы.
16.30 «Мое начало». Док. фильм, посвященный творчеству художника М.Шагала.
17.00 Новости.
17.10 Арсенал.
17.35 Усадьба. Программа для дачников.
18.05 Молодежный сериал «Сити»(США).
18.30 Международные спортивные новости.
18.45 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
19.00 Новости.
19.15 «Премьер-парад». Юмористическая программа.
19.40 Телебарометр.
19.55 «Все мои дети». Сериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.30 «Славянский базар в Витебске-2000». «Звезды балета». Гала-концерт ведущих солистов балета России и гостей фестиваля.
23.50 Новости.
24.00 Криминальная хроника.

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.40 Новости.
8.15 «Вавилонская башня». Сериал.
9.15 Смехопанорама Евгения Петросяна.
9.50 Человек и закон .
10.30 Сериал «Лето наших надежд».
13.30 Программа «Вместе».
14.20 Мультсериал «Невероятные приключения Джонни Квеста».
14.40 Программа «100%».
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.40 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня». Сериал.
17.30 «Дельфины - диверсанты».
17.50 Николай Караченцов в фильме **«УДАЧИ ВАМ, ГОСПОДА!»**.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Приключенческий сериал «Бангкок Хилтон».
21.55 Процесс.
22.55 «Служба новостей». Сериал.

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 Телеспецназ.
7.35 Семейные новости.
8.30 «Ну, погоди!» Мультсериал.
8.45 «Черный пират». Мультсериал (Италия).
9.15 «Цыганка». Сериал.
10.05 «Санта-Барбара». Сериал.
15.40 Телеспецназ.
16.30 Николай Добрынин, Александр Феклистов, Геннадий Назаров в телесериале «Короли российского сыска». Фильм 2-й.
17.25 Комедийный телесериал «Монахини в бегах».
18.25 Клуб «Белый попугай».
19.50 «Дикий ангел». Сериал.
21.25 Торжественная церемония открытия IX Международного фестиваля искусств

6 ИЮЛЯ

«Славянский базар в Витебске-2000».
22.30 Торжественная церемония открытия IX Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000». Продолжение.
23.40 Время кино. Детектив **«ПОСЛЕДНЯЯ ЖЕРТВА»**.
1.35 Дежурная часть.
1.50 Дневник фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».

15.00 Новости.
15.10 «Любимые роли». Телеспектакль.
16.30 Мы поедем на «А» и на «Б».
17.00 «Бременские музыканты», «Веселая карусель». Мультипликационные фильмы.
17.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
17.40 Новое кино.
18.05 «Время музыки». Журнал.
18.30 «Кумиры». А.Збруев.
19.00 Вечерняя сказка.
19.10 «Вилли Вупер». Мультсериал.
19.50 Фильмы В.Косаковского. «Павел и Ляля. Иерусалимский романс». Док. фильм.
20.20 Русский придворный костюм.
20.50 После новостей...
21.10 **«СПОРТ, СПОРТ, СПОРТ»**. Художественно-публицистический фильм.
22.30 Джазофрения.
23.20 Программа передач.

5.00 Сегодня утром.
5.15, 6.15, 7.15 Спорт, погода.
5.20, 6.20 Криминал.
5.35, 6.50 Карданный вал.
5.50, 7.20 Впрок.
6.35, 7.45 Мультфильм.
7.55 Сериал. Боевик «Крутой Уокер: правосудие по-техасски» (США).
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич» (США).
11.30 Наше кино. Валентин Гафт и Михаил Боярский в детективе **«ТАМОЖНЯ»**.
13.30 Путешествия натуралиста.
14.00 Сериал «Новый путь в Индию» (Франция).
15.35 Премьера НТВ. Мир приключений и фантастики. Супербоевик «Смертельная битва» (США).
16.30 Впрок.
16.40 Сериал «Она написала убийство» (США).
17.40 Криминал.
18.40 Премьера НТВ. Джеймс Вудс и Брюс Дерн в боевике **«ПОЕДИНОК В ДИГГСТАУНЕ»** (США).
20.30 Профессия - репортер. Елена Карцева. «Потерянный мир».
21.45 Час сериала. Чак Норрис в боевике «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
22.45 Криминал.
23.00 Сегодня в полночь.
23.25 Теннис. Уимблдонский турнир.

5.50 Вставай!
6.00 День за днем.
7.45 Дорожный патруль.
8.00, 14.00, 19.00, 21.50 Новости.
8.10 Кинотеатр ТВ-6. **«ВОЛЧОНОК»**.
9.55 ЦитаДЕНЬ.
10.00 Сериал «Возвращение Шерлока Холмса». «Чертежи Брюса Паррингтона».
11.00 Сериал «Морская полиция». «Любовные игры».
12.00 День за днем.
14.15 «Телемагазин в Минске».
14.25 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.20 «Отдохнем».
15.30 «Григорий Грабовой. Формула здоровья».
15.35 «Телемагазин в Минске».
16.10 «Пальчики оближешь».
16.40 Юмористический сериал «Дежурная аптека II».
17.20 Дорожный патруль.
17.30 Стильное шоу «Фасон».
18.05 Сериал «Морская полиция». «Око за око».
19.30 «И снова 33 квадратных метра. «Рыболов - спортсмен». О.С.П. - лучшее».
20.25 Сериал «Возвращение Шерлока Холмса». «Загадка моста Тор».
21.35 Дорожный патруль.
22.10 Кинотеатр ТВ-6. **«ВОЛЧОНОК-2»**.
23.50 Диск-канал.
0.25 Дорожный патруль.
0.40 Юмористический сериал «Дежурная аптека II».

ПЯТНИЦА • 7 ИЮЛЯ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.15 Документальный экран. «Купальские блюда и напитки» (Белвидеоцентр).
08.30 Потребительская корзина.
08.45 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
09.00 Новости.
09.10 Детский экран. **«ПОЕХАЛ ПОЕЗД В БУЛЬЗИБАР»**. Худ. фильм.
10.15 «Поры года. Сказка Купалья».
10.40 Телебарометр.
11.00 Новости.
11.15 «Все мои дети». Сериал.
11.55 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
12.10 «Премьер-парад». Юмористическая программа.
12.35 Усадьба.
13.00 Новости.
13.10 Дневной сеанс. **«ГАМЛЕТ»**. Худ. фильм («Ленфильм»). 2-я серия.
14.25 Бон тон. Тележурнал моды.
15.00 Новости.
15.10 «Доктор Айболит». Мультфильмы.
15.30 Регион.
15.55 «Риск-версия». Телеигра.
16.25 Телебарометр.
16.40 Международные спортивные новости.
17.00 Новости.
17.10 «Славянский базар в Витебске-2000». «Радуга над Витебском». Гала-концерт юных участников фестиваля. Передача из Витебска.
18.45 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
19.00 Новости.
19.20 «Москва - Минск».
19.55 «Все мои дети». Сериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.30 «Славянский базар в Витебске-2000». «Криницы Беларуси». Гала-концерт мастеров искусств Беларуси и гостей фестиваля.
23.50 Новости.
24.00 Криминальная хроника.

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Новости.
8.15 «Вавилонская башня». Сериал.
9.15 Алла Баянова в программе «Женские истории».
9.45 Клуб «Белый попугай».
10.30 Сериал «Лето наших надежд».
13.30 Программа «Вместе».
14.15 Мультазбука.
14.30 Страна чудес. Фильм **«ПТИЧКУ ЖАЛКО»**.
15.55 «Вавилонская башня». Сериал.
17.30 Джентльмен-шоу.
17.55 Человек и закон.
18.40 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Великие сыщики. Питер Устинов в детективе Агаты Кристи **«УБИЙСТВО В ТРЕХ АКТАХ»**.
22.30 Сенсация «Русского силуэта». Финал международного конкурса молодых модельеров.
23.35 Ночной кинозал. Денни Де Вито в комедии **«ИГРА РЕЙТИНГОВ»**.

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 Телесценаз.
7.35 Семейные новости.
8.35 «Ну, погоди!» Мультсериал.
8.45 Москва - Минск.
9.15 «Цыганка». Сериал.
10.05 «Санта-Барбара». Сериал.
15.40 Телесценаз.
16.30 Николай Добрынин, Александр Феклистов, Геннадий Назаров в телесериале «Короли российского сыска». Фильм 3-й.
17.25 Комедийный телесериал «Монахини в бегах».
18.25 «Городок».
19.45 Время кино. Олег Фомин в детективе **«ИГРА ВСЕРЬЕЗ»**.
22.35 Последний сеанс. **«ПОДМОСКОВНЫЕ ВЕЧЕРА»**.
0.20 Дежурная часть.
0.35 «Славянский базар в Витебске-2000». «Звезды балета России».
1.50 Дневник фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».

7.05, 11.30, 13.30, 17.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.20 После новостей...
7.40 **«ГЕНЕАЛОГИЯ ПРЕСТУПЛЕНИЯ»**. Худ. фильм.
9.30 Крейслериана камерного оркестра «Московия».
9.55 Зарубежное документальное кино. «Размышления балерины. А.Данилова».
10.45 «Женщины у моря». Сериал. 9-я серия.
11.40 Н.Долинина. «Разные люди». Спектакль. 7-я серия. «10-й «А».
12.40 «Аргонавты». Мультфильм.
13.00 «Время музыки». Журнал.
13.45 Кино - детям. «Жил-был хомяк» Сериал.
14.10 «Веселая карусель». Мультипликационный фильм.
14.20 «Окно». Н.Русланова. Программа В.Качана.
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Обезьянки в опере». «Обезьянки и грабители», «Обезьянки, вперед!». Мультипликационные фильмы.
15.35 Три века германской истории. «Его величество кайзер Вильгельм II». Док. фильм (Германия).
16.05 Г.Малер. Адажиетто из симфонии №5. Дирижер В.Федосеев.
16.15 Здесь осталась его душа.
16.50 «Женщины у моря». Сериал. 9-я серия.
17.40 Pro memoria. «Взгляд на мир подстриженными глазами».
17.55 В.Спиваков. Собрание исполнений». С.Рахманинов. «Симфонические танцы».
18.35 Русские театральные сезоны. «Табакерка» на фоне Хельсинки.
19.15 Вечерняя сказка.
19.20 «Вилли Вупер». Мультсериал (США).
19.50 Зарубежное документальное кино. «Размышления балерины. А.Данилова».
20.45 После новостей...
21.10 **«ГЕНЕАЛОГИЯ ПРЕСТУПЛЕНИЯ»**. Худ. фильм.

5.00 Сегодня утром.
7.55 Сериал «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич» (США).
11.25 Наше кино. Худ. фильм **«Я ВАС ЛЮБИЛ»**.
13.30 Служба спасения.
14.00 Сериал «Новый путь в Индию» (Франция).
15.35 Премьера НТВ. Супербоевик «Смертельная битва».
16.30 Впрок.
16.40 Сериал «Она написала убийство» (США).
17.40 Криминал.
18.40 Наше кино В.Стеклов, Г.Юматов в приключенческом фильме **«НАГРАДИТЬ (ПОСМЕРТНО)»**.
20.20 «Женский взгляд Оксаны Пушкиной.
21.45 Премьера НТВ. Джек Николсон и Джессика Лэнг в криминальной драме **«ПОЧТАЛЬОН ВСЕГДА ЗВОНИТ ДВАЖДЫ»** (США).
0.00 Теннис. Уимблдонский турнир. Полуфинал. Мужчины.

5.50 Вставай!
6.00 День за днем.
7.45 Дорожный патруль.
8.00, 14.00, 19.00, 21.45 Новости.
8.10 Кинотеатр ТВ-6. **«ВОЛЧОНОК-2»**.
9.55 ЦитаДЕНЬ.
10.00 Сериал «Возвращение Шерлока Холмса».
11.00 Сериал «Морская полиция».
12.00 День за днем.
14.15 «Телемагазин в Минске».
14.25 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.20 «Отдохнем».
15.35 «Телемагазин в Минске».
16.10 «Мое кино».
16.40 Сериал «Дежурная аптека II».
17.15 Дорожный патруль.
17.30 «Как стать звездой?»
18.00 «Шоу Бенни Хилла».
19.30 Кинотеатр ТВ-6. Берт Рэйнолдс в боевике **«ЕГО ЗВАЛИ «ВОРОН»**.
21.30 Дорожный патруль.
22.00 Кинотеатр ТВ-6. Комедия **«ПРИКЛЮЧЕНИЯ ПРИСЦИЛЛЫ - ГОЛУБОЙ КОРОЛЕВЫ ПУСТЫНИ»**.
23.50 «Алле, народ!».
0.30 Сериал «Дежурная аптека II».
1.00 Дорожный патруль.

СУББОТА • 8 ИЮЛЯ

07.00 Доброе утро, Беларусь!
07.55 Сущность.
08.20 Усадьба.
08.45 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
09.00 Новости.
09.10 Потребительская корзина.
09.25 «Сегодня с вами...» Ольга Пересада.
09.50 «Все нормально, мама!»
10.20 «Одиссея команды Кухто». Телеигра.
10.50 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
11.05 Компьютерный полигон.
11.25 Вершина мира. Телевикторина.
11.50 Столица.
12.20 Сельчане.
12.45 Книгосбор.
13.10 Международные спортивные новости.
13.25 Сделано в Беларуси. Брестский электроламповый завод.
13.40 Познай себя. Дайджест.
14.00 «Славянский базар в Витебске-2000». Международный конкурс молодых исполнителей эстрадной песни. День первый.
16.00 Новости.
16.10 Олимп.
16.40 Ток-шоу «Будни».
17.25 Мелодрама **«ЛЮБОВЬ - НЕ ИГРУШКА»**. 1-я часть.
18.45 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
19.00 Новости.
19.15 Из достоверных источников.
19.35 **«ТРИ ЛИМОНА ДЛЯ ЛЮБИМОЙ»**. Худ. фильм.
20.40 «Христофор». Юмористическая программа.
21.00 Панорама.
21.30 «Славянский базар в Витебске-2000». Гала-концерт «Золотые голоса Украины».
23.50 Видимо-невидимо.

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Слово пастыря. Митрополит Кирилл.
7.25 Сериал «Все путешествия команды Кусто».
8.15 Играй, гармонь любимая!
8.45 «Ералаш».
9.10 Смак.
9.30 Спасатели.
10.00 «С легким паром!»
10.35 Утренняя почта.
11.05 Дневной киносеанс. Александр Кайдановский в приключенческом фильме **«СВОЙ СРЕДИ ЧУЖИХ, ЧУЖОЙ СРЕДИ СВОИХ»**.
13.05 В мире животных.
13.45 История одного шедевра. Русский музей.
14.10 Сериал «Горец».
15.00 Седьмое чувство.
15.40 Марина Неелова, Алла Демидова, Юрий Любимов, Вячеслав Полунин, Михаил Жванецкий и другие в программе «Триумф-2000».
16.15 Угадайка.
17.15 «Ералаш».
17.25 А.Шуранова в программе «Женские истории».
18.00 Лариса Долина, Лев Лещенко, Валерий Леонтьев и другие в юбилейном вечере Юрия Николаева.
20.00 Авторская программа Сергея Доренко.
20.50 Погода.
20.55 Откройте, комедия! **«МОЙ КУЗЕН ВИННИ»**.
23.05 Коллекция Первого канала. Сильвия Кристель в фильме **«ЛЮБОВНИК ЛЕДИ ЧАТТЕРЛЕЙ»**.

7.00 Дневник фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
7.10 «Славянский базар в Витебске-2000». «Радуга над Витебском».
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.45 «Сто к одному». Телеигра.
10.35 Сам себе режиссер.
11.05 «Друзья-II». Комедийный телесериал (США).
11.35 Золотой ключ.
12.00, 19.00 Вести.
12.20 Федерация.
13.10 Дневной сеанс. **«КРУТЫЕ ДВОЙНИКИ»**. Худ. фильм.
15.15 Планета Земля.
16.10 «Вечера в Политехническом». Александр Кушнир.
17.05 Моя семья. «Мать и мачеха».
18.05 «Два рояля».

19.45 «Аншлаг» и К°.
20.50 Фильм недели. Премьера. Адриано Челентано в комедии **«ГРАНД-ОТЕЛЬ»**.
22.55 Последний сеанс. Дэниел Бернхард в боевике **«КРОВАВЫЙ СПОРТ-III»**.

9.05 «Аистенок». Тележурнал.
9.30 «Российский курьер». Сахалинская область.
10.10 «Кино вчера и всегда». Программа В.Божовича.
10.35 Век кино. **«ПЕСНЯ ПЕРВОЙ ЛЮБВИ»**. Худ. фильм.
12.15 «Приключения Мурзилки». Мультфильм.
12.35 Графоман.
13.00 Парижский журнал. «Возьми крест свой...» Часть 2-я.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Кино по выходным. **«СЛУЧАЙНЫЕ ВСТРЕЧИ»**. Худ. фильм (Франция, 1995).
15.20 «Профили». Хо Шимин.
15.45 Мультфильм.
16.00 Концерт лауреатов Международного конкурса вокалистов камерного искусства Елены Образцовой.
16.40 «Переворот». Док. фильм.
17.30 Программа передач.
17.35 «Сферы». Международное обозрение.
18.15 К юбилею К.Райкина. О.Голдсмит. «Ночь ошибок». Спектакль. Часть 1-я. Постановка М.Козакова.
19.15 Вечерняя сказка.
19.20 О.Голдсмит. «Ночь ошибок». Спектакль. Часть 2-я.
20.20 «Царская ложа» И.Мусин.
21.20 Блеф-клуб.
22.00 **«ПОЛЕТЫ ВО СНЕ И НАЯВУ»**. Худ. фильм.

6.55 Анонс дня.
7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 Сериал «Новый путь в Индию» (Франция).
8.10 Премьера НТВ. Супербоевик «Смертельная битва».
9.15 Криминал. «Чистосердечное признание».
9.40 «Экстремальные ситуации».
10.25 Пойми меня.
11.30 Мир кино. Комедия **«ЧЕТЫРЕ МУШКЕТЕРА»**.
13.35 «В нашу гавань заходили корабли». Программа Э. Успенского.
14.40 «Свидетель века». Программа Владимира Кара-Мурзы.
15.30 Профессия - репортер. Ольга Надточей. «Алмазный берег».
15.50 Без рецепта.
16.20 Док-шоу «Я и моя собака».
16.50 Сериал «Она написала убийство» (США).
18.40 Мир кино. Жан-Поль Бельмондо в остросюжетном фильме Анри Верней **«СТРАХ НАД ГОРОДОМ»** (Франция - Италия).
21.45 Премьера НТВ. Билл Пулман и Патриция Аркет в фильме Дэвида Линча **«ШОССЕ В НИКУДА»**.
0.15 Теннис. Уимблдонский турнир. Финал. Женщины.

5.40 Кинотеатр ТВ-6. Комедия **«ПРИКЛЮЧЕНИЯ ПРИСЦИЛЛЫ : ГОЛУБОЙ КОРОЛЕВЫ ПУСТЫНИ»**.
7.20 Дорожный патруль.
7.35 «Про любовь».
8.05 Диск-канал.
8.40 Юмористическая программа «Бис».
9.15 Ваша музыка. Александр Солодуха.
10.20 «Как стать звездой?» с Сергеем Сивохой.
10.50 Вкусная передача «Пальчики оближешь».
11.25 «Без вопросов...».
12.00, 19.00 Новости.
12.15 Кинотеатр ТВ-6. **«СУМЕРКИ»**.
14.10 Юмористическая программа «Наши любимые животные».
14.40 «Своя игра».
15.10 СВ-шоу. Саша Айвазов.
16.05 Ток-шоу «Я - сама».
17.10 Кинотеатр ТВ-6. **«ПАЛКИ И КАМНИ»**.
19.15 Дорожный патруль.
19.40 Кинотеатр ТВ-6. Б.Щербаков в комедии **«ЖЕНИХ ИЗ МАЙАМИ»**.
21.10 «Лихорадка субботним вечером» с И.Григорьевым.
21.50 Кинотеатр ТВ-6. Триллер **«БЕЗЖАЛОСТНАЯ ПУТЧИЦА»**.
23.30 Дорожный патруль.
23.40 «Радио хит».
0.50 Сериал «Ожившие полотна».

ВОСКРЕСЕНЬЕ • 9 ИЮЛЯ

07.00 Доброе утро, Беларусь!
07.55 Мультсериал «Путешествие в прошлое». 8-я серия.
08.20 Здоровье. Тележурнал.
08.45 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
09.00 Новости.
09.15 Потребительская корзина.
09.30 Мультиклуб.
10.00 Туробъектив.
10.25 «Все нормально, мама!»
10.55 «Премьер-парад». Юмористическая программа.
11.20 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
11.35 Марсово поле.
11.55 Золотые ключи.
12.25 Семейный телеканал «На волне взаимопонимания».
13.15 Сериал по выходным. «На гребне волны» (США).
14.00 «Личности XX столетия». Док.сериал «Сокровенные люди» (Россия).
14.15 Международные спортивные новости.
14.30 «Сегодня с вами...» Александр Алпеев.
15.00 Новости.
15.15 Белорусский дом.
15.45 Наши песни. Авторская программа А.Ярмоленко.
16.15 Теленавигатор.
16.35 «У Замковой горы». Фестиваль средневековой культуры «Новогрудок-2000».
17.00 Банка комиксов.
17.30 Мелодрама **«ЛЮБОВЬ - НЕ ИГРУШКА»**. 2-я часть.
18.45 «Аккредитация, или Мгновения «Славянского базара в Витебске-99». Видеофильм (ТО «Телефильм»).
19.00 «Судьба человека». Ванда Левша.
19.30 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.50 «Премьера». ТО Док. фильм «Звездное небо Витебска».
21.15 Дневник Международного фестиваля искусств «Славянский базар в Витебске-2000».
21.30 «Славянский базар в Витебске-2000». Международный конкурс молодых исполнителей эстрадной песни. День второй.
24.00 Авто-парк.

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Армейский магазин.
7.40 «Дисней-клуб»: «Аладдин».
8.10 Утренняя звезда.
9.10 «Непутевые заметки» Дм.Крылова.
9.30 Пока все дома.
10.05 Семейная комедия «Альф».
10.35 Здоровье.
11.05 Дневной киносеанс. Как мужика на курорт провожали в фильме **«В ТОЙ СТРАНЕ»**.
13.05 Клуб путешественников.
13.45 История одного шедевра. Русский музей.
14.10 Сериал «Горец».
15.05 Возможно все!
15.20 «Дисней-клуб»: «101 далматинец».
15.50 «Дисней-клуб»: «Новые приключения Винни-Пуха».
16.15 «Чтобы помнили...» Константин Сорокин.
17.10 «Ералаш».
17.20 Смехопанорама.
17.55 Катрин Денев и Ив Монтан в комедии **«ДИКАРЬ»**.
20.00 Время.
20.25 Погода.
21.00 КВН-2000.
23.05 Время футбола.
23.50 Линия кино. Фильм Алексея Балабанова **«СЧАСТЛИВЫЕ ДНИ»**.

7.00 Папа, мама, я - спортивная семья.
7.55 Служу Отечеству!
8.20 Устами младенца.
8.50 Доброе утро, страна.
10.30 «Аншлаг» и К°.
10.30 «Городок». Развлекательная программа.
11.00 Русское лото.
11.40 «Зеленая пилюля», «Лягушка Пипа». Мультфильмы.
12.00 Вести.
12.20 Парламентский час.
13.10 Новая «Старая квартира».
14.10 Диалоги о животных.
15.05 «К-2» представляет: Лия Ахеджакова в авторской программе Аркадия Когана «Персона».
16.00 Пресс-клуб.
17.00 «Международная панорама» с А.Гурновым.
17.35 Время кино. Евгений Евстигнеев в кинокомедии

«ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ, ИЛИ ПОСТОРОННИМ ВХОД ВОСПРЕЩЕН».
19.00 Зеркало.
20.00 Джеки Чан в боевике **«ДОСПЕХИ БОГА-II»**.
22.00 «Славянский базар в Витебске-2000» «Криницы Беларуси».
23.20 «Славянский базар в Витебске-2000». «Золотые голоса Украины».
0.40 Реальное кино.
1.05 «Лодочник». Док. фильм

9.05 «Аистенок». Тележурнал.
9.30 Детский сеанс. **«ВАРВАРА КРАСА - ДЛИННАЯ КОСА»**. Худ. фильм.
10.55 Мой цирк.
11.20 Экспедиция «Чиж».
11.50 «Консилиум». Научно-популярная программа на медицинские темы.
12.15 Эра милосердия. «Дети - детям».
12.55 «Василиса Микулишна», «Дюймовочка» (Чехословакия). Мультфильмы.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Кино по выходным. **«ЛОВУШКА В СТАРОМ ДОМЕ»**. Худ. фильм.
15.40 Положение вещей.
16.05 И.Дунаевский. Музыка кино.
16.30 Дворцовые тайны. «Герой Чесмы».
16.55 «Дорога на «Маяк». Док. фильм.
18.20 «С потолка». Программа О.Басилашвили.
18.45 Вечерняя сказка.
18.55 «Вилли Вупер». Мультсериал (США).
19.05 Шедевры мирового музыкального театра. Сцены из спектаклей Королевского балета.
20.05 XX век. Избранное. «Страсти по Мэксиму».
21.20 «Сати Спивакова. Мои истории». Томас Квасткофф.
21.45 **«СОСЕД ПО КОМНАТЕ»**. Худ. фильм (США, 1984).

6.55 Анонс дня.
7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 Сериал «Новый путь в Индию» (Франция).
8.10 Премьера НТВ. Супербоевик «Смертельная битва».
9.25 Путешествия натуралиста.
9.55 Профессия - репортер.
10.20 «Полундра». Семейная игра.
11.30 Служба спасения.
12.00 Наше кино. Георгий Жженов и Михаил Ножкин в детективе **«ОШИБКА РЕЗИДЕНТА»**. Фильм 1-й.
14.40 Фитиль.
15.25 Большие родители.
15.55 Независимое расследование с Н.Николаевым.
16.50 Сериал «Она написала убийство» (США).
18.40 Премьера НТВ. Клинт Иствуд в боевике **«ПОБЕГ ИЗ ТЮРЬМЫ «АЛЬКАТРАС»**.
20.45 Программа на бис. «Куклы».
21.45 Наше кино. Николай Еременко, Анна Самохина, Светлана Крючкова и Михаил Кононов в фильме **«ЦАРСКАЯ ОХОТА»**.
0.15 Теннис. Уимблдонский турнир. Финал. Мужчины.

6.00 Кинотеатр ТВ-6. Триллер **«БЕЗЖАЛОСТНАЯ ПУТЧИЦА»**.
7.25 Дорожный патруль.
7.40 Стильное шоу «Фасон».
8.10 «Ле-go-go».
8.50 Шоу «Амба-ТВ».
9.25 «Фактор успеха».
9.55 «Шоу Бенни Хилла».
10.50 «Телемагазин в Минске».
11.00 Канон.
11.25 Дорожный патруль. Расследование.
11.45 Кинотеатр ТВ-6. **«МАКБЕТ»**.
14.00 Телемагазин «Формула здоровья».
14.10 «Вы очевидец».
15.05 «И снова 33 квадратных метра. «Рыболов - спортсмен». О.С.П. - лучшее».
16.10 Катастрофы недели.
17.05 «Когда путешествие - радость».
17.20 Дорожный патруль.
17.40 Кинотеатр ТВ-6. М.Пуговкин в фильме **«АХ, ВОДЕВИЛЬ, ВОДЕВИЛЬ...»**.
19.00 Кинотеатр ТВ-6. Стивен Болдуин в боевике **«КРУТОЙ ПОЛИЦЕЙСКИЙ»**.
20.40 Кинотеатр ТВ-6. Ш.Стоун в триллере **«НОЖНИЦЫ»**.
22.40 Ваша музыка. Л.Черникова.
23.45 Эротический сериал «Дневники красной туфельки».

Спасенные на Немиге. Как им жить?

Таццяна РЕВЯКО

«Мертвые живы, пока есть живые, чтобы о них вспоминать», – говорил французский писатель Э.Энрио. К сожалению, о большинстве погибших на Немиге память будут нести только родители, близкие и друзья – они были слишком молоды, чтобы оставить своих потомков.

Появление «немигских» сирот отражает многие изъяны нашего общества – безответственную милицию, мерзкий шоу-бизнес, чиновную ложь, распространенное хамство, несовершенство законов, приоритеты толпы над индивидуумом, бесправие в несчастьи и т. д. Прошел год со дня трагедии, отзвучали сочувственные речи, поставлены памятники на могилах жертв. Но живая жизнь – ежедневная. И каждый день надо решать обычные обыденные вопросы – еды, одежды, здоровья, воспитания, преодоления жутких воспоминаний, адаптации к обществу в новом качестве – без родителей.

В той страшной трагедии, потеряв своего отца, фактически спасшего его от гибели, остался живым шестилетний Алеша Зеленкевич. Посчастливилось спастись и двум мальчишкам четырех и пяти лет, двоюродным братьям Денису Лобан и Владику Шкурдзе, матери которых остались лежать растоптанными на кровавых ступенях перехода.

Прошло больше года после того трагического воскресенья, унесшего жизни 53 человек. Только после Нового года Владик Шкурдзе начал рассказывать о том, что произошло с ним. Мы смотрим с ним фотографию, сделанную в мае 1998 года в парке, на которой он сам, его мама Люда, братик Денис и тетя Света – живые и улыбающиеся.

«Это Света, а это мама моя. Моя мама умерла. Ее задавили. Было много народа, и они давились на лестнице. Люди там бежали как сумасшедшие. Там было страшно, и я плакал. Мама не плакала, она лежала, потому что уже умерла. Там еще был Денис, но я не знаю, куда он пошел. Меня подняли на ручки, а потом отвели другой тете, которая цветы продавала. Вынес меня Леша, который жил с нами. Мама и Света остались там. Я это помню. И маму тоже. Она была красивая и добрая... Сейчас я с бабушкой живу. Она хорошая, и я ее люблю. У меня в комнате много машин. Когда я вырасту, буду водителем. Буду ездить на дачу и забирать бабушку с дедушкой... Скучаю по маме. Я ее вижу на небе. Она туда улетела и сейчас она звездочка. Там еще и Света-звездочка. А недавно там появилась еще одна звездочка – дедушка Саша. Они там вместе».

Трагедия на Немиге для семьи Лобан не закончилась гибелью двоих дочерей. Не выдержав смерти своих девочек, в январе 2000 года умер их отец Александр Васильевич. Мать сестер, Тамара Иосифовна, рассказывает о дочерях:

«У нас три дочки. Света – старшая, а Люда – младшая. Еще есть Алена — средняя. Фамилии у Светы и Люды разные потому, что младшая дочка уже вышла замуж, но у них с мужем как-то не получилось. Вот так девочки — Света с Людой — и жили вместе, вместе работали посменно, детей растили. Работали они в частной фирме. Одна идет на работу — другая детей смотрит, она уходит – та приходит. Сначала мы все жили вместе в большой квартире, но появились маленькие дети – трудно стало: придешь с работы, хочется и отдохнуть, а тут надо за ребенком смотреть. Разменяли квартиру, и дочери переехали жить вместе.

Был муж и у Алены, сначала хороший, а потом пошли друзья, друзья, друзья. И мать его ругала, очень добрая женщина, но не слушал он ее. Так они и расстались, он переехал к матери жить. А где-то перед сороковинами по моим дочкам он зарплату получил, пошел купаться со своими друзьями и утонул. Пришла сватья к нам на сорок дней, а потом мы к ней на сорок дней ходили...

Туда, на Немигу, они попали, как и все — пришли посмотреть на праздник. Света и Люда были там с детьми и друзьями. И не успели еще погулять, как дождь начался, град. Они в метро решили спрятаться. Я потом у Дениса, старшего внука, спрашиваю: «Ну как там это все случилось?» Раньше он был в большом стрессе, ничего не мог рассказать, только теперь немного отошел. Говорит, шли они, держались за перила. Были они там с другом Людочки.

Друг моей дочери толком ничего не может рассказать. Но ребенка он удержал, потом в «скорую помощь» понес. Увидел младшую – начал откачивать, но было поздно. А ребенка он передал какому-то мужчине. Так их там затоптали бы... Потом, говорит, и «скорая» начала откачивать, но все уже было бесполезно. Упали они где-то почти на последних ступеньках, и придавили их сильно, затоптали.

На детей я пенсию оформила. Дети очень по мамам скучают. Один ребенок у меня, а второй — у сватьи. Вожу в садик, вечером забираю. Трудно. Работаю я далеко, а еще в магазин надо зайти. Вот так и получается, что прихожу вечером в сад, а мой там почти один уже, последний сидит. Трудно, но справляюсь.

Денис стал очень бояться всего. Что-то у него с нервами стало. Боится в электричках ездить и лифтах. Говорит: лучше пойдем пешком, боюсь, говорит. А в троллейбусе один раз ехали и затормозил водитель резко, люди начали наклоняться. А он как закричит: «Люди падают, люди падают!» Я его еле успокоила, и тогда только, когда вышли из троллейбуса».

Смерть матерей стала для Владика и Дениса страшным потрясением. Сейчас Дениса воспитывает его бабушка Тамара Иосифовна Лобан, а Владик живет у бабушки по папе Филатовой Евгении Викторовне. Папа Владика с Людмилой были в разводе, но когда она погибла, ребенка забрала его мать – бабушка мальчишки. Она рассказывает, в каком психическом состоянии находится ребенок, видевший смерть своей матери, и как ему сейчас живется:

Мамы этих мальчиков, родные сестры Светлана и Людмила, погибли в немигской трагедии. Денис и Владик чудом уцелели

«Я забрала его на следующий день после похорон. В первые дни после трагедии он был страшно скован, как живой комок нервов. Он все отторгал. Чтобы мы ни предпринимали, ничего не помогало. Ведь после смерти Людмилы мы его фактически оторвали от того мира, в котором он жил, – от мамы, Леши, Дениса, Светы. Ему было тяжело. Он потерял все прошлое, в чем он жил, окунули его в другое измерение.

Мы с ним иногда ходим в квартиру, в которой они с мамой жили. Он знает, что когда-нибудь он будет жить в этой квартире. Сильная боль, которая была раньше, уже прошла. Сейчас, когда он просыпается, бежит ко мне – обнимает, целует. Мне пришлось обращаться к специалистам – психологам, невропатологам, чтобы разрушить этот барьер между нами, хотя я сама работаю в детском саду с детьми и очень многое знаю, но здесь все равно пришлось советоваться со специалистами.

Сначала боялся толпы. Если подходили к троллейбусу, говорил: «Бабушка, не пойдем, там много народа». Сейчас уже нет, хотя и сейчас часто говорит: «Посмотри, как люди бегут. Как сумасшедшие. Они опять будут толкаться и опять кого-нибудь задушат».

Подобную трагедию пришлось пережить и отцу Владика, когда ему также было 4 года. Это было в 1977 году, 2 мая, когда произошла страшная железнодорожная катастрофа в Крыжовке. Стояла электричка, а поезд врезался в нее. Мы находились в последнем вагоне, который наиболее пострадал. Тогда моего сына спас отчим, а сейчас на Немиге Владика тоже спас отчим (точнее, друг Люды). Владик повторил судьбу своего отца, единственное только, что тогда я осталась жива, а мама Владика погибла. Здесь существует какая-то непонятная роковая связь.

Я очень беспокоюсь за будущее Владика. В начале этого года трагически погиб мой младший сын, и я до сих пор не могу оправиться после его смерти. Только внук заставляет меня взять себя в руки и продолжать жить».

Потеряв детей, бабушки, воспитывающие своих внуков, потеряли силы и здоровье. Они не знают, как долго еще смогут помогать детям, поэтому надеются на помощь – государства и добрых людей.

В сущности это сегодня для них самый главный вопрос. У этих малышей трагичная память, но будущее также закрыто завесой неопределенности. Им еще много лет расти до совершеннолетия. Что с ними будет, когда у бабушек не станет сил растить внуков. Насколько такое их сиротское положение по вине государства (в лице бездействующей на Немиге 30 мая 1999 года милиции) сопрягается с законом. Есть множество очень сложных жизненно важных вопросов, на которые наше общество не может пока дать вразумительный ответ. Судьбы их матерей трагичны. Судьбы двух двоюродных братьев также вызывают тревогу.

Не в наших силах вернуть детям их матерей, но в наших силах, надо думать, помочь им встать на ноги. Их близкие не откажутся от любой помощи в этом. Если вам небезразлична судьба этих малышей, свяжитесь с Правозащитным центром «Вясна» – мы обязательно поможем вам встретиться. ■

НАЗІРАЛЬНІК

ТБМ паказалі кусочак сыру

Канстанцін МАТУСЕВІЧ

У самы пік так званага грамадска-палітычнага дыялога, на ўрачыстай сустрэчы ягоных удзельнікаў 30 мая бягучага года з А.Лукашэнкам, апошні нечакана выказаў шкадаванне, што ў зале адсутнічаюць прадстаўнікі Таварыства беларускай мовы, а, маўляў, неабходна абмяркоўваць стан беларускай мовы.

Па беларускай завядзёнцы адгукацца на любы выпадковы рух начальства Сакратарыят ТБМ неадкладна сабраўся і вырашыў паведаміць А.Лукашэнку спецыяльным Зваротам, што *«Таварыства згоднае весці гаворку па гэтым пытанні і ўжо двойчы накіроўвала лісты на імя Першага намесніка Кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта спадара Русакевіча У.В., адказнага за правядзенне дыялога, з прапановай уключыць у пералік пытанняў, што выносяцца на абмеркаванне, наступныя: 1. Наданне беларускай мове рэальнага статусу дзяржаўнай; 2. Стварэнне Беларускага нацыянальнага універсітэта.*

На жаль, адказу на гэтыя прапановы мы не атрымалі, як і на Зварот да кіраўніка дзяржавы ўдзельнікаў мітынгу, што ладзіла Таварыства 8 верасня 1999 года з патрабаваннем адкрыцця Беларускага нацыянальнага універсітэта.

Мы мяркуем, што наспеў час, калі кіраўніцтва беларускай дзяржавы гатовае весці дыялог па гэтых набалелых пытаннях. Каля 30 тысяч грамадзянаў, якія падпісаліся за стварэнне універсітэта, ўпэўненыя, што іх пажаданні будуць пачутыя...»

Заканчваўся гэты зварот, як і мае быць, спадзяваннем, *«што дыялог прадстаўнікоў ТБМ з кіраўніцтвам дзяржавы адбудзецца і станоўча паўплывае на далейшы лёс беларускай мовы».*

Паколькі слова «дыялог» набыло ў нас нейкую казачную афарбоўку, а спадзяванні на пашырэнне кола ягоных суразмоўцаў наогул зачароўваюць высокіх урадніках, дык Адміністрацыя Прэзідэнта вырашыла спадзяванні ТБМ задаволіць, пра што і было паведамлена Сакратарыяту ТБМ лістом ад 21 чэрвеня. Дакумент варты цытавання, тым больш што падпісаны добра вядомай уплывовай асобай і напісаны ў беларускай мове.

«... У адносінах да вашых прапаноў жадаю адзначыць, што лёс беларускай мовы – гэта справа не толькі ТБМ, але і ўсяго грамадства, а таксама яго лідэраў. Гэтую праблему трэба абмяркоўваць усебакова і ўсенародна, таксама як і пытанне аб стварэнні Беларускага нацыянальнага універсітэту.

Удзел у дыялогу лідэраў 112 палітычных і грамадскіх арганізацый, якія прадстаўляюць практычна ўвесь спектр беларускага грамадства, стварае для абмеркавання гэтай важнейшай праблемы найлепшыя ўмовы. А па ініцыятыве не меньш чым трох арганізацый магчыма стварэнне экспертнай групы ў рамках дыялога грамадска-палітычных сіл.

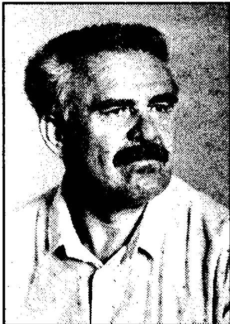
Мяркуем, што ўдзел у дыялогу адпавядае інтарэсам і рэалізацыі статутных задач вашага Таварыства, і выкарыстанне яго аўтарытэту для палітычных дэмаршаў лідэраў апазіцыі, на наш погляд, з'яўляецца па меншай меры контрпрадуктыўным. З павагай. Памочнік Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь С.А.Посахаў»

Цяжка гадаць, як адрэагуе на гэткія дзяйныя прапановы ТБМ, але варта зазначыць, што абмеркаванне прадстаўнікамі 112 грамадскіх і палітычных арганізацыяў «у рамках дыялога» лёсу беларускай мовы выглядае найменш як кепска прыхаваны здзек. Прыкладам, як паставіўся б наскрозь расійскі чалавек С.Посахаў да таго, калі б у Маскве ў рамках дыялога абмяркоўваўся б лёс рускай мовы: забіць насмерць ці да паўсмерці? Нават калі б такое пытанне пра лёс рускай мовы на Беларусі вынесці на абмеркаванне ўдзельнікаў гэтага «дыялога». Колькі было б енкаў пра гвалт, пра абразы, нацыяналізм! А для беларускай, на меркаванне Памочніка, можна склікаць кансіліум. Як інакш разумець словы пра «экспертную групу»? Здаецца, такую экспертызу ўжо праводзіў адзін з галоўных удзельнікаў «дыялога» і даўно прыйшоў да высновы, што на беларускай мове яму немагчыма выказаць глыбокія думкі. Дык няўжо думкі здрабнелі? Ці проста трэба каб ТБМ пасядзела за сталом 113 членам, прывабленае спадзяваннямі на экспертаў, якія будуць вырашаць лёс такога унікальнага культурнага здабытку, як мова народа, які даў назву дзяржаве. Ці разумее Сяргей Посахаў, пад якімі цынічнымі словамі падпісваўся. ■

Літаратура НАШАЙ СВАБОДЫ

Гісторыя з беларусамі і без іх

Леанід ГАЛУБОВІЧ

Чытаючы нашу апазіцыйную ці альтэрнатыўную афіцыйную прэсу, можна прыйсці да высновы, што ў сучаснай беларускай літаратуры, апроч Быкава, Барадуліна ды Арлова, няма таленавітых творцаў. Аднак на іх, бы на трох кітах, ці доўга ўтрымаецца зямля нашая? Зрэшты, як на мой погляд, то ёсць яшчэ ў нашым красным пісьменстве добры тузін не менш адметных па сваім прыродным таленце літаратараў.

Хацелася б пазнаёміць з імі чытачоў шаноўнай газеты, а найперш, вядома, з іх неардынарнай творчасцю.

Юры Станкевіч. 55 гадоў. Родам з Барысава. Бацька рэпрэсаваны бальшавікамі, і лёс яго невядомы па сёння. Сябра Саюза беларускіх пісьменнікаў з 1992 года. Беспартыйны дэмакрат. Мае ўсяго адну выдадзеную кніжку прозы «Анёлы на бальшаку» («Мастацкая літаратура», 1993 г.), а таксама зборнічак апаведаў «Луп», выдадзены яшчэ ў 1989 годзе пры бібліятэцы часопіса «Маладосць». Магчыма, сёлета (а гэтае абяцанне штораз задоўжваецца) у «выдавецтве Марчука» нарэшце пабачыць свет найлепшая кніжка празаіка «Любіць ноч – права пацукоў».

Што ж, яшчэ раз паверым выдаўцу і будзем з нецярпеннем чакаць яе выхаду ў «людзі», паколькі, зыходзячы з рэзанансу ад публікацыяў у перыядычным друку, яна павінна выклікаць шырокую, хоць і неадназначную рэакцыю ў беларускім грамадстве. Працуе Юры Станкевіч у часопісе «Маладосць», а падпрацоўвае ў «Крыніцы», дзе і друкаваліся яго самавітыя і неардынарныя як па змесце, так і па форме творы апошняга часу. Проза Станкевіча мае гучны розгалас не толькі ў беларускамоўных колах, але і па-за межамі нашай сумна вядомай краіны. Вострасюжэтнай псіхалагічнай прозай нашага пісьменніка неўзабаве «азадачыць» сваіх чытачоў і маскоўскі часопіс «Дружба народов».

Мабыць, некаторыя з вас памятаюць, як, выступаючы са сваім штогадовым пасланнем да дэпутатаў Нацыянальнага сходу РБ, прэзідэнт Лукашэнка патэтычна і шчыра заяўляў, палохаючы «варожы нам» Захад перад прадстаўнікамі прысутнага ў зале замежнага дыпкорпуса, што вось адкрые ён памежныя шлагбаумы – і да «іх» валам хлыне сто шэсцьдзесят тысяч – не, не, падказвалі яму з залы службывыя дэпутаты: дзвесце, ужо дзвесце тысяч – нелегальных эмігрантаў, наркаманаў ды іншых валацугаў з блізкага і далёкага свету...

А нам, шаноўныя – беларусам – яны, выходзіць, як бы ўжо і не страшныя, мы з імі ўжо амаль зжыліся за гэтыя шэсць гадоў і, лічы, што асіміляваліся яны тут... І, можа, сёння «нам» мае сэнс палохаць Захад ужо не двумастамі тысячамі, а ўсімі дзесяццю мільёнамі збяднелых, азлобленых і раз'яднаных людзей гэтай, саюзнай для ўсіх, дзяржавы...

«Га-лы, га-лы, га-лы!» – рвуць нашыя барабанныя перапонкі іх дзікія і незразумелыя нам галасы...

«Іды, іды, іды!» – спакушаюць яны нашу прастадушна-нявінную моладзь па завуголлях...

І пастунова мы пачынаем звыкаць да брудных скарыстаных шпрыцоў на падваконнях лесвічных пляцовак нашых дамоў, да тупых і безаблічных твараў нашых дзяцей, да жывёльнай, аднаскладовай і кароткай, як рэвальверны стрэл, іх мовы, да прэзерватываў у школьных партфелях нашых сямікласніцаў – да сваёй духоўнай звыродлівасці...

Яны, сённяшнія – гэта мы, заўтрашнія.

Пра гэта і папярэджвае нас у сваім міні-рамане «Любіць ноч – права пацукоў» і аповесці «Бесапатам» (часопіс «Крыніца» №№ 46, 53) Юры Станкевіч. А вось што сказаў ён у нядаўняй нашай гутарцы на гэтую тэму: «Я – не ксенафоб, хоць некаторыя і лічаць мой раман расійскім. Але і не «памяркоўны мазахіст». Раман мой – магчыма, кароткі і, можа, не самы ўдалы фрагмент той дэарыізацыі, якая ідзе ва ўсім свеце. У ходзе яе, на мой погляд, утвараюцца краіны-фарпосты і краіны-гноеадстойнікі. Апошнія збіраюць «дзякуючы» непаўнавартасці свайго этнасу (ад наступстваў этнацыду) бруд з суседніх рэгіёнаў, і менавіта ў іх, краінах-гноеадстойніках, нараджаецца недачалавек фукіямы...

Што можа зрабіць чалавек у экстрэмальных умовах цемры? Тым больш чалавек адзінокі, які не можа разлічваць на падтрымку з боку сабе падобных? Але гэта ўжо тэма іншага рамана, над якім я цяпер працую...»

Апошнім часам наступіў цэйтнот ва ўнутранай палітыцы нашай дзяржавы. Ужо колькі месяцаў прэзідэнт краіны спрабуе пасадзіць за круглы стол «здаровыя сілы» грамадства для прымірэнчага дыялога. Але ж для таго, каб адбыўся паўнацэнны дыялог, трэба пасадзіць за той стол сапраўды здаровыя сілы, якія ў нас пакуль яшчэ ёсць. Вядома, калі мы хочам пачаць працэс нацыянальнага адраджэння. Іначай можа пачацца зваротны працэс – паступовага выраджэння, калі ўсе далейшыя наступствы ў краіне можна будзе апісаць адным-адзіным словам, як напісала ў сваім перадсмяротным лісце гераіня аповесці «Бесапатам»:

«Жах

і падпісалася:

Ева, 98. Чацвер.»

На вялікі жаль, пад гэтым сёння змушаны падпісацца і я:

Л.Галубовіч, 2000. Пятніца

Патэнцыйная залежнасць

Канстанцін СКУРАТОВІЧ

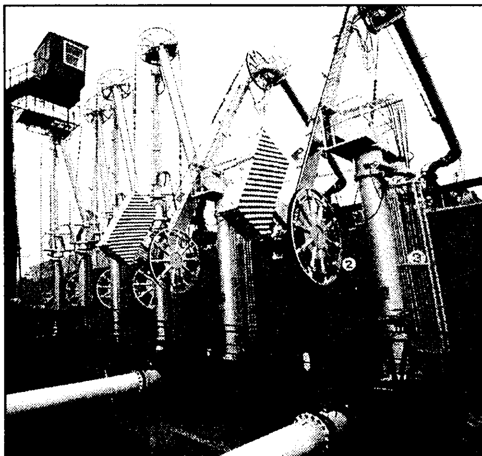
У сувязі з падаражэннем расійскай нафты дэфіцыт знешнегандлёвага балансу Беларусі дасягнуў за чатыры месяцы бягучага года 413,5 мільёнаў долараў ЗША, што ў 4 з лішкам разоў болей, чым за адпаведны тэрмін мінулага года.

Зараз за тону расійскай нафты беларускія спажыўцы плацяць у сярэднім 122 долары, супраць 47 долараў год назад. Зразумела, што гэта падвышае сабекошт беларускай прадукцыі і робіць яе неканкурэнтназдольнай на тым жа расійскім рынку, які з'яўляецца для яе асноўным. Вось і атрымоўваецца, што з павелічэннем аб'ёмаў вытворчасці растуць страты прадпрыемстваў, а ў цэлым, каб вырабляць прадукцыю, мы павінны купляць сыравіны больш па коштах рынку. Бо там цэны вызначаюцца не сабекоштам, а суадносінамі прапановы ды попыту. Расейцы ж не настолькі багатыя, каб купляць нешта занадта дарагое. Таму нават славянскі патрыятызм не заставіць іх купляць беларускае, калі на рынку ёсць і больш танныя, і больш якасныя тавары вытворчасці замежных фірмаў.

Але тое, на што не здольны эгаістычны рынак, так мусіць лічыць беларускі бок, цалкам пад сілу палітыцы. Зразумела, за інтэграцыйны курс беларускіх уладаў трэба плаціць, што і робіцца, калі Расія адтэрміноўвае запазычанасць беларусаў за энерганосьбіты і згаджаецца на ўзаемазалікі ці гандаль па бартэры. Аднак і палітыка не на ўсё здольная. Прынамсі, беларускай прамысловасці даўно ўжо патрэбная мадэрнізацыя вытворчасці, патрэбныя сучасныя, а калі гаварыць сур'ёзна, нават тэхналогіі заўтрашняга дня. Бо свет жа не стаіць на месцы, і пакуль мы будзем корпацца, тэхналогіі зноў кардынальна зменяцца, як гэта было не раз за апошнія 10 гадоў. І тады ўсё, на што будзе здатная беларуская прамысловасць, гэта перапрацоўка якаснай сыравіны на друз. Зразумела, за такі тавар ніхто і капейкі не дасць, як бы ён ні кахаў браткоў-славянаў.

З другога боку, расійская прамысловасць не вельмі абскакала беларускую. Калі не лічыць здабываючай галіны. Ёй мадэрнізацыя таксама патрэбная, як паветра. А прыдатныя для гэтага інвестыцыйныя тавары можна купіць на Захадзе, а не ў Беларусі. Зразумела, калі ўлічыць памеры Расіі, то беларуская ёй запазычанасць выглядае дастаткова кволай. Яе, калі ўлічыць шматлікія беларускія паслугі расійскай газавай трубе ды войску, мабыць і не існуе. І калі б нашыя палітыкі больш дбалі пра краіну, а не пра сябе ў ёй, то пытанне можна было выкарыстаць дастаткова проста. Але для гэтага трэба выразна заявіць пра свой суверэнітэт і свае інтарэсы. Як гэта робяць краіны АПЕК, калі скарачаюць памеры здабычы нафты, ад чаго падымаецца цана на яе. Зразумела, растуць прыбыткі. А ўявіць, што нехта будзе нешта вырабляць са стратамі для сябе, увогуле немагчыма нідзе. Акрамя Беларусі.

Трэба таксама сказаць, што першыя прыкметы эканамічнага росту краіны з'явіліся таксама дзякуючы нафтадоларам. А калі больш дакладна, паляпшэнню кан'юнктуры на сусветным рынку сыравіны. Бо, прыкладам, у 1998 годзе, калі цана на расійскую нафту знізілася ўдвая і склала ўсе 9 долараў за барэль, гэта стала прычынай зацяжнога крызісу амаль ва ўсіх сацыяльна-эканамічных сферах. Пры такім узроўні цэнаў нафтагандаль ужо не прыносіць, з улікам транспартных затратаў, ніякага прыбытку. А крышку ніжэй і ўжо не акупаецца нават сабекошт нафтаздабычы. А гэта непазбежнае скарачэнне аб'ёмаў вытворчасці і гібель самой здабываючай галіны. Сёння кан'юнктура палепшылася, таму расійскую нафту купляюць прыкладна па 25 долараў за барэль.

У прыватнасці, мы маглі б падняць тарыфы на транзіт нафты і газу і такім чынам браць тое, што нам належыць на пастаяннай і законнай падставе, а не коштам танных палітычных спекуляцыяў. Бо на самой справе, паліўна-энергетычны комплекс – гэта і самая вялікая каштоўнасць Расіі, і самае яе балючае месца. Каб уявіць сабе памеры непазбежных эканамічных стратаў Расіі ад зніжэння цэнаў на нафту на сусветным рынку, дастаткова сказаць, што продаж вутлевадароднай сыравіны забяспечвае больш паловы расійскай валютнай выручкі. Акрамя таго, прадпрыемствы галіны даюць да 90 працэнтаў паступленняў у расійскую казну. Астатнія – толькі 10 працэнтаў. Сёння за кошт гэтага вядзецца вайна ў Чачні, з нафтадолараў выплачваюцца пенсіі ды заробкі бюджэтнікам.

Экспарт сыравіны — гэта тая пупавіна, што звязвае Расію з міжнароднымі донарамі, і яе ў любым выпадку не абрэжуць. Бо краіне патрэбная валюта, каб захаваць адносную сацыяльную стабільнасць, у тым ліку і ўсе ўладныя інстытуты, у рэшце рэшт, Расію як краіну. Што тычыцца ўнутраных патрэбаў, то праблемы паўночных тэрыторыяў, куды паліва часам увогуле не завозіцца, кажуць самі за сябе. Таму скарачэнне нафтаздабычы — гэта скарачэнне ўнутранага попыту, гэта скарачэнне імпарту, перш-наперш з СНД. У меншай ступені гэта тычыцца сыравіны, прыкладам, бавоўны, у большай – прадукцыі машынабудавання, увогуле прамысловай прадукцыі. У першую чаргу, таму што не па кішэні, па-другое, таму што расійская прамысловасць патрабуе тэхнічнага пераўзбраення, з нагоды чаго краіны СНД прапанаваць могуць не вельмі многа.

Гэта патэнцыйная небяспека для ўсіх партнёраў Расіі, у першую чаргу для Беларусі, таму што яна спрабуе захаваць эканамічныя сувязі, неэфектыўнасць якіх стала відавочнай яшчэ ў былым СССР, калі на адзінку гатовай прадукцыі трацілася ў 10 разоў больш рэсурсаў, чым у Амерыцы. Залежнасць ад экспарту сыравіны робіць стан расійскай, а гэта значыць, і беларускай эканомікі вельмі няўстойлівым. І гэта цалкам унаследавана ад былога СССР. Тады, у 70-я гады, краіны АПЕК рэзка скарацілі прапанову нафты на сусветны рынак па палітычных матывах. Хто процістаяў ціску з боку ЗША, хто не падтрымліваў іх праізраільскую палітыку. Таму скарачэнне прапановы і як наступства падвышэнне цэнаў вызвалі тое, што было названае энергетычным крызісам. Чым скарыстаўся СССР, фармальна не звязаны дамовамі з АПЕК, які рэзка падвысіў прапанову за кошт новых месцанараджэнняў у Заходняй Сібіры. Удалося атрымаць амаль 200 млрд. нафтадолараў, што скарысталі на падтрымку застою і авантураў кшталту афганскай.

Але стоячы на адной назе, нельга пагражаць суседу. Таму калі ЗША скарысталі свой рэальны аўтарытэт у свеце і дабіліся ад Эміратаў, Венесуэлы і Саудаўскай Аравіі павелічэння вытворчасці нафты, кан'юнктура рэзка пагоршылася ў першую чаргу для СССР. Усё-такі вытворчасць нафты ў Аравійскай пустыні — справа куды больш рэнтабельная, чым у Сібіры. Асобныя аглядальнікі лічаць, што такім чынам была пастаўленая тлустая кропка ў «халоднай вайне», якую СССР не толькі прайграў, але прайграў страшэнна – коштам распаду імперыі.

Зразумела, што ніхто сёння на Захадзе ваяваць з Расіяй не хоча. Наадварот, ёй усяляк спрыяюць у яе рэформах. Але ж міжнародны падзел працы складаецца дзесяцігоддзямі, і Расія застаецца пастаўшчыком сыравіны для Захаду. І калі там здараецца нешта непрыемнае, тут у нас усё ляціць дагары нагамі. Таму цвярозыя палітыкі ўсё гэта ўлічваюць і спрабуюць нешта змяніць. А валюнтарысты, дачакаўшыся паляпшэння кан'юнктуры, крычаць на ўвесь свет, шта гэта іх заслуга. ■

ТЭНДЭНЦЫІ

Фільм, які зрабілі «невыязным»

Кірэй МАНУЙЛАЎ

З 25 чэрвеня па 2 ліпеня ў Зялёнай Гуры, што ў Польшчы, праходзіць фестываль кінафільмаў Цэнтральнай і Усходняй Еўропы. Беларускі кінематограф прадстаўляе на ім трохі падобная да баевіка стужка «Рэйнджэр атамнай зоны» рэжысёра Вячаслава Нікіфарава. Мусіў там быць і яшчэ адзін фільм – «На чорных лядах» Валерыя Панамарова, зняты паводле двух (аднайменнага і «Перад канцом») апавяданняў Васіля Быкава. Але міністэрства культуры і «Беларусьфільм» не пусцілі.

Хоць лістом аргкамітэта фестывалю да дырэктара «Беларусьфільма» запрашаліся менавіта дзве гэтыя стужкі: «Рэйнджэр атамнай зоны» — для ўдзелу ў конкурснай праграме, а «На чорных лядах» – для рэтраспекцыйнага паказу ў шэрагу іншых значных фільмаў апошняга дзесяцігоддзя. Кіраўніцтва кінастудыі звярнулася ў мінкульт, да курыруючага кіно намесніка міністра Юрыя Цвяткова, бо на вываз карцінаў, якія знаходзяцца ў дзяржаўнай уласнасці, неабходны адмысловы дазвол. У выніку назад прыйшоў загад, што ў Польшчу едзе толькі «Рэйнджэр».

В.Панамароў кажа, што гэта ўжо не першы фестываль, на які ягоную карціну не пусцілі. Усё проста: «На чорных лядах» – фільм апальны. Шмат каму наверсе ён не падабаецца. І зместам, і з-за аўтарства літаратурнай асновы. Сам Васіль Быкаў, дарэчы, кажа, што фільм «зняты ў духу ўсёй маёй прозы».

Рэпрэсіі на стужку абрынуліся адразу, як яна ў 1995 годзе з'явілася. Так, была скандальна сарваная прэм'ера «На чорных лядах» у кінатэатры «Масква». Інцыдэнт вытлумачылі тым, што быццам бы скралі кінакопію, якая, між іншым, наогул маецца толькі ў адным асобніку і ляжыць у фільматэцы студыі «Беларусьфільм». Другая, удалая, спроба прэм'еры адбылася праз некалькі месяцаў — на Дзень Волі ў 1996-ым. Тады на паказ у Доме літаратара прыйшло столькі людзей, што давялося праводзіць два сеансы запар. Але вось улады фільм не ўпадабалі, бо ён, маўляў, «уганяе клін паміж рускім і беларускім народамі». Замяталін, кажуць, непакоіўся тым, што, паглядзеўшы такое кіно, «увесь свет узненавідзіць наш народ». Застаецца здагадвацца, які народ меўся на ўвазе?

Між тым расейцы паставіліся да фільма абсалютна нармальна. Былі нават прапановы купіць «На чорных лядах» для паказу пасля расейскамоўнага дубляванняў на тамтэйшых экранах. У прыватнасці, ад НТБ. Але ў міністэрстве культуры адказалі, што такога фільма наогул няма. ■

АКЦЫІ

Вешалі лапшу на вушы

Мікалай ЛУГАЎЦОЎ

У панядзелак на сталічнай плошчы Бангалор прадстаўнікі Беларускай асацыяцыі журналістаў (БАЖ) правялі пікет супраць уціску беларускіх уладаў на недзяржаўныя сродкі масавай інфармацыі. Апроч іншага звычайнага антуражу пікета, ягоныя арганізатары і ўдзельнікі, сярод якіх была і цяперашні кіраўнік БАЖа Жанна Ліцвіна, вызначыліся тым, што раздавалі мінакам поліэтыленавыя пакеты з лапшой, на якіх была прымацаваная налепка — «Лапша рэзанатарская». Трэба думаць, падобная раздача — гэта пэўная шпілька ў бок галоўнага «чэснага» рэзанатара краіны А.Зімоўскага. ■

Фота Ул.ШЛАПАКА

СПОРТ

З сапернікамі вызначыліся

Алесь ШМЯЛЁЎ

У штаб-кватэры еўрапейскай федэрацыі футбола прайшла працэдура жараб'ёўкі еўракубкаў сезона 2000/2001. Сярод размеркаваных у жараб'ёўцы былі і тры беларускія каманды. Так, цяперашні чэмпіён Беларусі барысаўскі БАТЭ выступіць у Лізе чэмпіёнаў, а ў першым кваліфікацыйным раўндзе сапернікам БАТЭ стане армянскі клуб «Шырак» з горада Гюмры. Сапернік мазырскай «Славіі» ў кубку УЕФА куды больш моцны — ізраільскі «Маккабі» з Хайфы. Сапернік футбольнага клуба «Гомель» — стакгольмскі АІК.

Да таго ж стаў вядомы сапернік магілёўскага «Дняпра-Трансмаша», які ў першым раўндзе наймення прэстыжнага кубка Інтэртато перамог дацкі «Сількеборг». Цяпер у магілёўцаў на чарзе двубой з чэшскім клубам «Хмель».

Гульні з удзелам усіх беларускіх камандаў пройдуць у ліпені. ■

КАНФЛІКТ

Архітэктар Левін не ўлічыў габрэйскія традыцыі

Фота Ул.ШЛАПАКА

Існуючы помнік у «Яме»

Марат ГАРАВЫ

Шэраг габрэйскіх арганізацыяў звярнуліся да ўладаў з просьбай прыпыніць будаўніцтва ў сталіцы мемарыяла габрэям — ахвярам нацысцкага генацыду ў раёне вуліцы Мельнікайтэ, дзе 2 сакавіка 1942 года фашысты знішчылі 5 тысяч вязняў Мінскага гета і дзе пасля вайны быў адкрыты помнік «Яма».

З такой прапановай да кіраўніка адміністрацыі прэзідэнта М.Мясніковіча, а таксама да кіраўніка Дзяржаўнага камітэта па справах рэлігіяў і нацыянальнасцяў А.Білыка, старшыні Мінгарвыканкама М.Паўлава, галоўнага архітэктара сталіцы А.Чудовіча і старшыні камітэта па манументальнай архітэктуры пры міністэрстве культуры Івана Міско звярнуліся Габрэйская рэлігійная абшчына Мінска, дабрачынная місія «Адраджэнне іудаізму» (Мінск), галоўны равін Сендэр Урыцкі, Усеізраільскае аб'яднанне выхадцаў з Беларусі ў Ізраілі, Іудзейскае рэлігійнае аб'яднанне ў Рэспубліцы Беларусь і Праект па захаванні габрэйскай спадчыны ва Усходняй Еўропе (Лондан).

Аўтары ліста адзначаюць, што ў праекце, распрацоўку і ажыццяўленне якога з 1993 года праводзіць майстэрня заслужанага архітэктара Беларусі, лаўрэата ленінскай прэміі Леаніда Левіна, не ўлічанае габрэйская рэлігійная традыцыя, якая забараняе выкарыстанне якіх-кольвечы выяваў чалавека ў скульптурнай і архітэктурнай кампазіцыях. Акрамя таго, як гаворыцца ў лістах, праект Л.Левіна не прайшоў стадыю грамадскага абмеркавання, у тым ліку ў сродках масавай інфармацыі.

Згодна з пададзенай Л.Левіным у Мінгарвыканкам заяўкай, 10 ліпеня планецца правядзенне мітынгу з нагоды адкрыцця помніка. «Калі да 1 ліпеня мы не атрымаем адказу, то веруючыя іудзеі накіруюць у Мінгарвыканкам заяўку на правядзенне пікетавання ў раёне «Ямы» на 16 ліпеня», — заявіў Ю. Дорн, прэзідэнт IРА. ■

Самый сильный Лукабаев

Валерий СТЕШИН

В начале 90-х Назарбаев был одним из популярных лидеров не только в СНГ, но и в дальнем зарубежье. Правда, на Западе он был широко известен лишь в узких кругах, но если уж речь заходила о Казахстане, пресса не скупилась на добрые эпитеты. Казалось, европейцами и американцами двигает чистый расчет.

Во-первых, Назарбаев (в отличие от Лукашенко) твердо заявил, что никогда не пойдет ни на какую федерацию-конфедерацию с Россией. Ни к чему не обязывающий Евразийский союз (что-то типа клуба: захотел – вошел, не понравилось – вышел) – это пожалуйста, безграмотные параллели с Евросоюзом – это звучало, а насчет ограничения суверенитета (и, соответственно, его собственной власти) президент сразу дал понять: не надейтесь.

Для Запада такая последовательная антисоюзная позиция многое значит. Назарбаев оказался в фаворе как мудрый политик, который не допустит восстановления СССР (страшный сон дяди Сэма). Во-вторых, президент повел реформы в точности по заветам МВФ и широко допустил западные компании к казахстанской таблице Менделеева. Тем самым заработал репутацию либерала, реформатора, верного сторонника рыночной экономики.

Что же произошло с Назарбаевым за последние годы? Почему о нем то и дело пишут как о зарвавшемся азиатском царьке, диктаторе, хане?

Новый образ возник не вдруг, не случайно, а проявлялся постепенно. Этим политическая карьера Назарбаева весьма напоминает президентский путь его белорусского коллеги Лукашенко. Оба – «сильные личности», которые установили в своих государствах режим авторитарной власти. Вообще, что политические системы в Беларуси и Казахстане имеют большое сходство. Президенты, не сговариваясь, действовали в разные сроки, но в одном направлении.

Лукашенко, например, быстро разобрался с главами местной исполнительной власти. До 1994 года их выбирали представительные органы. С приходом «батьки» власть депутатов стала фикцией, а все кадровые решения отошли к президенту. Точно такая же система в Казахстане: нет такого государственного чиновника, которого не мог бы уволить или назначить единолично президент. Все акимы зависят исключительно от Назарбаева. Районные подчиняются городским, городские областным, областные – лично президенту. От граждан никто и ничего не зависит. Бывает, население стонет от беспредела со стороны акима (так было, например, в случае с наместником в Джамбулской области Тшановым), но он – друг президента и потому чувствует себя неуязвимым.

Лукашенко сделал формальной роль Конституционного суда. И тем самым обезопасил себя от какой-либо реальной ответственности за нарушение законов и конституции. Оно и понятно: «батька» сам себе высший суд. Такой же подход и у Назарбаева: он подальше от греха вообще упразднил в Казахстане Конституционный суд и оставил вместо него странный орган с неясными консультативно-рекомендательными полномочиями – Конституционный совет. Звучит неплохо, но толку от такого совета ноль. Зато и угрозы никакой. Теперь власти Казахстана уверенно нарушают Конституцию, преследуют оппозицию, закрывают газеты, фальсифицируют итоги выборов – полная свобода в условиях «президентской демократии» (что означает «демократию», при которой все поддерживают президента).

Очень похоже разобрались оба лидера со своими парламентами. И в Беларуси, и в Казахстане парламент был поначалу однопалатным, все депутаты избирались по округам. В итоге получалось непозволительное своеволие народных избранников, которое следовало укротить железной президентской рукой. Что и было сделано. Теперь оба парламента состоят из двух палат: в Минске — Палата представителей и Совет республики, в Астане — мажилис и сенат. И там, и там законодатели лишены реальных контрольных функций за действиями исполнительной власти. В обоих государствах часть членов верхней палаты назначает лично президент. Парламентские выборы организуются и проводятся исключительно органами исполнительной власти, они же считают голоса, так что результаты такого волеизъявления предсказать нетрудно. И в Казахстане, и в Беларуси законодательная власть формируется по заветам Сталина: не так важно, как голосуют, главное – как считают.

Путь к единоличному правлению редко усыпан розами. Назарбаеву и Лукашенко мешали депутаты. Они не хотели согласиться со своей декоративной ролью, разделиться на две палаты, согласиться на упразднение сильного Конституционного суда. Потому оба президента поставили спектакль под названием «Народ сам сворачивает опостылевшую демократию». В Казахстане и Беларуси были организованы референдумы. Глас народа – глас божий. Как велась агитация, кто считал голоса – объяснять не надо. В итоге оба лидера получили формально «демократическим» способом карт-бланш на установление диктатуры.

Единственное существенное отличие – в стиле проведения «политических преобразований». Лукашенко открыт и прост, как сама правда, шашки наголо – кто не спрятался, батька не виноват. Назарбаев предпочитает душить врага чужими руками. Строптивый однопалатный парламент в Казахстане был распущен... по решению Конституционного суда. А вскоре был упразднен и сам суд. Объявляя в 1998 году досрочные президентские выборы, Назарбаев изобразил мучительные колебания и в конце концов «подчинился» воле карманных депутатов. Иными словами, если Лукашенко разыгрывает на политической сцене крутой боевик, то президент Казахстана предпочитает триллеры с элементами мелодрамы.

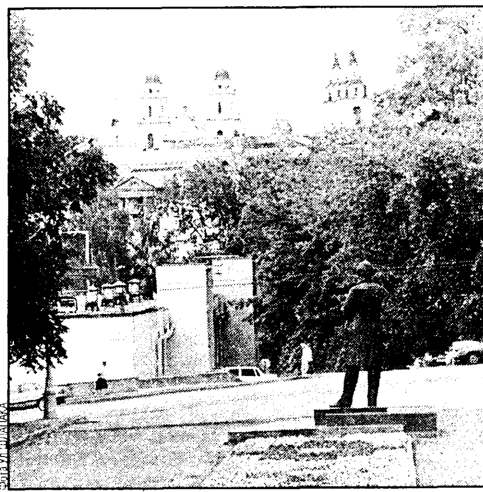
Впрочем, итог их бурной деятельности на ниве государственного строительства одинаков: внешняя политическая стабильность при наличии большого количества политических проблем, которые в рамках сегодняшней системы в принципе не имеют решения. Оба превратили власть в плошку, кормушку, от которой невозможно оторваться, потому любая потенциальная альтернатива отстреливается на дальних подступах.

Централизация власти на военный манер должна быть оправдана соответствующими экстремальными условиями. Если их нет, а властью делиться жалко, то экстремальную ситуацию приходится создавать искусственно. На помощь приходят «угроза с Запада» (в Беларуси) или «угроза с Юга» (в Казахстане), разного рода внутренние враги, оппозиционеры, экстремисты и террористы. Запугивание и демагогия какое-то время могут держать общество в напряжении, в убеждении, будто Лукашенко или Назарбаев действительно являются спасителями нации. Но долго это продолжаться не может. Лихорадка пройдет, больной почувствует себя лучше и еще не раз вспомнит о бредовых видениях прошлого. ■

«Центральноазиатский бюллетень», июнь, 2000 г.

СУВЯЗЬ ЧАСОЎ

Менск. Высокае месца. Малюнак Я.Драздовіча. 1920 год

Фота Ул.ШЛАПАКА

Менск. Тое самае месца. 2000 год

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічнай фабрыцы «Чырвоная зорка» (г.Мінск, 1-шы Загарадны завулак, 3) Заказ 1786 Нумар падпісаны ў друк 29/06/2000 (15:00) Наклад — 9.560